

Fysioterapeuttien näkemyksiä fysioterapeutin ydinosaamisesta erikoissairaanhoidossa keuhkosairauksien ja sisätautien vuodeosas- toilla

LAB-ammattikorkeakoulu

Sosiaali- ja terveysalan koulutus (ylempi AMK)

2024

Camilla Lehtinen

Tekijä Camilla Lehtinen	Julkaisun laji Opinnäytetyö, YAMK Sivumäärä 43	Valmistumisaika 2024
Työn nimi Fysioterapeuttien näkemyksiä fysioterapeutin ydinosaamisesta erikoissairaanhoidossa keuhkosairauksien ja sisätautien vuodeosastoilla		
Tutkinto ja koulutusala Sosiaali- ja terveysalan koulutus (ylempi AMK), Kuntoutuksen ja liikunnan integraation koulutusohjelma		
Toimeksiantajaorganisaatio (jos opinnäytetyöllä on toimeksiantaja) Kanta-Hämeen keskussairaala, Fysiatrian yksikkö		
Tiivistelmä Opinnäytetyö toteutettiin soveltavana laadullisena tutkimuksena. Soveltavan laadullisen tutkimuksen tavoitteena oli selkiyttää fysioterapeuttien roolia ja ydinosaamisen toteutumista osana moniammatillista yhteistyötä keuhkosairauksien- ja sisätautisairauksien vuodeosastolla erityistason hoidossa. Tarkoituksena oli selvittää, millaisia näkemyksiä fysioterapeuteilla on fysioterapeutin ammatillisesta osaamisesta keuhkosairauksien ja sisätautien osastolla erikoissairaanhoidossa Kanta-Hämeen keskussairaalassa. Tutkimusaineisto kerättiin syvähaastatteluiden avulla ja analysoitiin käyttäen aineistolähtöistä sisällön analyysia. Tulosten mukaan fysioterapeutin ammatillinen osaaminen keuhkosairauksien ja sisätautien osastolla koostuu viidestä eri osa-alueesta, jotka ovat yhteistyö- ja vuorovaikutustaito osaaminen moniammatillisessa tiimissä, fysioterapeuttinen toimintakyvyn arviointiosaaminen, terapiaosaaminen sekä fysioterapeuttinen ohjaus- ja neuvontaosaaminen, fysioterapian tavoitteiden laadinta osaaminen ja ymmärrys osastolla hoidettavien sairauksien vaikutuksista toimintakykyyn. Näistä korostuu erityisesti yhteistyö- ja vuorovaikutustaito osaaminen moniammatillisessa tiimissä sekä fysioterapeuttinen toimintakyvyn arviointiosaaminen. Fysioterapeuttien tulee pystyä toteuttamaan terapeuttista harjoittelua sekä potilaiden fysioterapeuttista ohjausta- ja neuvontaa ja luomaan fysioterapialle tavoitteita realistisesti. Lisäksi fysioterapeuteilla pitää olla ymmärrys osastolla hoidettavista sairauksista ja sairauksien vaikutuksesta potilaan toiminta- ja liikuntakykyyn. Tulosten perusteella laadittujen kehittämisehdotusten mukaan tärkeimmäksi kehityssaiheeksi nousi moniammatillisen yhteistyön kehittäminen organisaation sisällä sekä organisaatorajojen yli.		
Asiasanat fysioterapia, fysioterapeutin ammatillinen osaaminen, erikoissairaanhoito, keuhkosairauksien ja sisätautien vuodeosastot, moniammatillinen yhteistyö		

Abstract

Author Camilla Lehtinen	Type of Publication Master's Thesis	Published 2024
	Number of Pages 43	
Title of Publication Physiotherapists' views concerning the core-competencies of a physiotherapist in secondary care in the respiratory and internal medicine wards		
Degree, Field of Study Master of Social and Healthcare, Integration of Rehabilitation and Physical Activity		
Organisation of the client (if the thesis work is commissioned by another party) Kanta-Häme Central Hospital, Department of Physiatry		
Abstract Masters' Thesis was conducted as an applied qualitative research. The aim of this applied qualitative study was to clarify the role and core-competencies of physiotherapists working as a part of an interprofessional team in the respiratory and internal medicine wards in secondary care. The purpose was to find out what are the physiotherapists' views on physiotherapy competencies in the respiratory and internal medicine wards in Kanta-Häme Central Hospital. The research data was collected by in-depth interviews and was analyzed using content analysis. Results show that physiotherapists' competencies in the respiratory and internal medicine wards consists of five different sections that are co-operation and interaction skills in interprofessional teamwork, physiotherapy assessment of functioning skills, therapy and physiotherapy instruction and counseling skills, physiotherapy goal setting skills and comprehension of the effects the diseases taken care of in the wards have in functional status. Out of these especially co-operation and interactions skills in interprofessional teamwork and physiotherapy assessment of functioning skills are emphasized. Physiotherapists also have to be able to perform therapeutic exercise and give instructions and counseling to patients and set realistic goals for physiotherapy. In addition physiotherapists have to have understanding of the diseases that are treated in the wards and how they affect the patients functional status and ability to move. From the development proposals that were made based on the results of this study, the most important development theme was the development of interprofessional teamwork within the organization itself and over organizational borders.		
Keywords physiotherapy, physiotherapist competencies, secondary care, respiratory and internal medicine ward, interprofessional teamwork		

Sisällys

1	Johdanto.....	2
2	Lähtökohdat.....	3
2.1	Yhteistyökumppani	3
2.2	Keuhkosairauksien ja sisätautien osastot	3
3	Tietoperusta	5
3.1	Kuntoutus.....	5
3.2	Fysioterapeutin rooli	6
3.3	Fysioterapeuttien ammatillinen osaaminen	7
4	Menetelmälliset lähtökohdat	11
4.1	Soveltava laadullinen tutkimus.....	11
4.2	Aineistonkeruu	11
4.3	Aineiston analyysi.....	12
5	Tulokset.....	20
5.1	Yhteistyö- ja vuorovaikutustaito osaaminen moniammatillisessa tiimissä	20
5.2	Fysioterapeuttinen toimintakyvyn arviointiosaaminen	21
5.3	Terapiaosaaminen sekä fysioterapeuttinen ohjaus- ja neuvontaosaaminen	23
5.4	Fysioterapian tavoitteiden laadinta osaaminen.....	25
5.5	Ymmärrys osastolla hoidettavien sairauksien vaikutuksista toimintakykyyn.....	25
5.6	Fysioterapeutin ammatillisen osaamisen osa-alueet.....	26
6	Pohdinta	27
6.1	Tulosten tarkastelu	27
6.2	Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus	28
6.3	Luvat ja liitteet.....	30
6.4	Johtopäätökset	30
6.5	Kehittämisehdotukset	31
6.6	Jatkotutkimusehdotus.....	33
	Lähteet.....	34
	Liite 1. Opinnäytetyötä koskeva tietosuojailmoitus	38
	Liite 2. Opinnäytetyön suostumuslomake	41
	Liite 3. Haastattelun alustus	42
	Liite 4. Haastattelurunko.....	43

1 Johdanto

Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelmassa Vahva ja Välittävä Suomi (2023, 32) tavoitteena on jatkaa kuntoutuksen uudistamista vuosille 2023–2027 laaditun suunnitelman mukaisesti. Tavoitteena on käytössä olevien resurssien parempi kohdentaminen. Tavoitteena on myös kehittää kuntouttavan hoitotyön osaamista sekä huomioida kuntouttavan hoitotyön merkitys toimintakyvyn säilymisessä.

Kuntoutus voidaan nähdä myös yhteiskunnallisena järjestelmänä, jonka tavoitteena on vaikuttaa koko väestön toimintakykyyn. Lääkinnällistä kuntoutusta ja lääkinällisen kuntoutuksen palveluita järjestävät hyvinvointialueet terveydenhuoltolain (1326/2010) perusteella. Kuntoutusjaksot laitostai avohuollossa kuuluvat lääkinälliseen kuntoutukseen. (Sosiaali- ja terveysministeriö b.). Terveydenhuoltolain 29§ (1326/2010) mukaan lääkinälliseen kuntoutukseen kuuluu kuntoutusjaksot laitoshoidossa sisältäen tarpeellisilta osilta mm. potilaan toimintakyvyn sekä kuntoutustarpeen arviointia, toimintakyvyn parantamiseen ja ylläpitämiseen tähtäävät terapiat sekä muut tarvittavat kuntoutumista edistävät toimenpiteet sekä apuvälinepalvelut. Fysioterapeutit toimivat erikoissairaanhoidossa osana moniammatillista tiimiä toteuttaen muun muassa edellä mainittuja terapiapalveluita. Fysioterapian tavoitteena erikoissairaanhoidon osastoilla on ylläpitää ja edistää potilaiden toimintakykyä osana sairauden hoitoa.

Kanta-Hämeen hyvinvointialue Oma Hämeen arvoihin kuuluu yhdenvertaisuus, asiakasläh-töisyys, vaikuttavuus ja rohkeus. Oma Hämeen arvoissa vaikuttavuuden ajatellaan olevan näyttöön perustuvaa toimintaa, joka luo lisäarvoa asiakkaalle joko toimintana tai palvelun aikaansaamana muutoksena asiakkaan tilassa. (Kanta-Hämeen hyvinvointialue.) Oma Hämeen strategian toimeenpanosunnitelmassa esitellään strategian vaikuttavuuden osa-alueen tavoitteena olevan järjestää vaikuttavat palvelut ja mm. määritellä roolit ja osaamiskes-kittymien tarve (Oma Häme 2023).

Tämän soveltavan tutkimuksen yhteistyökumppanina toimi Kanta-Hämeen hyvinvointialue Oma Häme, Kanta-Hämeen keskussairaala. Opinnäytetyö toteutettiin soveltavana laadullisena tutkimuksena. Soveltavan laadullisen tutkimuksen tavoitteena oli selkiyttää fysiotera-peuttien roolia ja ydinosamisen toteutumista osana fysioterapeuttien työn ja roolin kehittä-mistä keuhkosairauksien- ja sisätautisairauksien erikoissairaanhoidon vuodeosastoilla. Tar-koituksena on selvittää, millaisia näkemyksiä fysioterapeuteilla on fysioterapeutin ydinosaa-misen toteutumisesta keuhkosairauksien ja sisätautien osastolla erikoissairaanhoidossa Kanta-Hämeen keskussairaalassa. Tulosten perusteella laadittiin kehitysehdotukset, miten fysioterapeuttien työtä ja roolia voidaan kehittää erikoissairaanhoidossa keuhkosairauksien ja sisätautien osastolla.

2 Lähtökohdat

2.1 Yhteistyökumppani

Opinnäytetyön yhteiskumppanina toimi Kanta-Hämeen hyvinvointialue Oma Häme. Opinnäytetyö toteutettiin Kanta-Hämeen keskussairaалalle, Fysiatrian yksikköön.

Kanta-Hämeen hyvinvointialue, Oma Häme, vastaa sosiaali- ja terveystalveluista sekä pelastustalveluista ja ensihoidon järjestämisestä Forssan, Hattulan, Hausjärven, Humppilan, Hämeenlinnan, Janakkalan, Jokioisten, Lopen, Riihimäen, Tammelan ja Ypäjän kunnissa. Kanta-Hämeen hyvinvointialueella työskentelee noin 6500 henkilöä. (Oma Häme.)

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen terveydenhuollon toimiala koostuu seitsemästä tulosalueesta, josta erikoissairaanhoidon sairaalatalvelut ovat yksi tulosalue (Terveystalvelut 2023). Erikoissairaanhoidon talveluita järjestetään sairaaloissa ja niiden poliklinikoilla. Erikoissairaanhoidon pääsy toteutuu hoidonparrastuksen kautta tietyin kriteerein ja yleensä edellyttäen lähetettä. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2024.) Fysiatriinen erikoissairaanhoidon ja kuntoutus kuuluvat Oma Hämeen kuntoutustalveluihin (Kuntoutustalvelut 2023).

2.2 Keuhkosairauksien ja sisätautien osastot

Erikoissairaanhoidon on lääketieteen ja hammaslääketieteen erikoisalojen mukaista sairauksien hoitoa. Erikoissairaanhoidon sisältyy sairauksien ehkäisyyn, tutkimiseen, hoitoon, ensihoitoon, päiivystykseen ja lääkinälliseen kuntoutukseen kuuluvat terveydenhuollon talvelut. (Terveydenhuoltolaki 3 §.) Tämän soveltavan tutkimuksen toimintaympäristönä toimi Kanta-Hämeen keskussairaalan erikoissairaanhoidon keuhkosairauksien ja sisätautien osastot. Osastoilla on yhteensä 44 sairaansijaa. Erikoisaloja, joiden potilaita hoidetaan osastolla ovat keuhkosairaudet, sisätaudit, sisätautien gastroenterologia, kliininen hematologia, infektiosairaudet sekä nefrologia. Keuhkosairauksien ja sisätautien osastoilla hoidetaan täysi-ikäisiä, kuitenkin ikäluokka painottuu vanhusväestöön. Pääsääntöisesti potilaat saapuvat kyseisille osastoille päiivystyksen kautta tai niin kutsutuille lupapaikoille. Moniammatillinen tiimi vastaa potilaiden hoidosta. (Erikoissairaanhoidon sairaalatalvelut 2023.)

Keuhkosairauksien ja sisätautien osastoilla työskentelee 2 fysioterapeuttia Fysiatrian yksiköstä. Kyseisten osastojen lisäksi fysioterapeutit työskentelevät teho- ja valvonnan osastoilla, synnyttäneiden vuodeosastolla sekä poliklinikalla. Fysioterapeutit työskentelevät osastolla osana moniammatillista tiimiä potilaan toiminta- ja liikuntakyvyn ylläpitämiseksi ja edistämiseksi. Moniammatilliseen tiimiin sisältyvät osaston hoitohenkilökunta: lääkärit, sairaanhoitajat, perushoitajat, lähihoitajat sekä kotiutusohjaaja. Potilas tulee fysioterapeutin

asiakkaaksi, mikäli hoitajat ja/tai lääkäri arvioi toiminta- ja liikuntakyvyssä heikkenemistä. Tällöin lääkäri tekee pyynnön fysioterapian aloituksesta tai fysioterapeutin arvion tarpeesta.

3 Tietoperusta

3.1 Kuntoutus

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi 1.1.2023 kunnilta ja kuntayhtymiltä hyvinvointialueille (Sosiaali- ja terveysministeriö 2023). Hoitajapulaa on ollut sosiaali- ja terveysalalla jo pidempään, ja hoitajapula on jatkunut myös hyvinvointialueilla. Pääministeri Petteri Orpon hallitus haluaa hallitusohjelman mukaisesti ratkaista hyvinvointiyhteiskunnan palveluiden saatavuutta uhkaavan sote-henkilöstön vajeen (Valtioneuvosto 2023). Sote-henkilöiden vaje on vaikuttanut myös fysioterapeutteihin ja moniammatillisen yhteistyön toteutumiseen. Sosiaali- ja terveysministeriön ”Sote-integraation edellyttämä monialainen yhteistyöosaaminen” (2022, 48) selvitystyön raportissa toisen kohtaamisen taitoja pidettiin hyvinvointialueilla tuloksellisen ja tehokkaan monialaisen yhteistyön perustana ja tärkeimmiksi yhteistyötä edistäviksi keinoiksi nähtiin pysyvät yhteistyökäytännöt, johtamisjärjestelyt ja säännölliset sekä koko henkilöstöä koskevat koulutukset. Selvitystyössä tarkasteltiin sote-integraation edellyttämiä monialaisia yhteistyöosaamisen alueita ja voitiin havaita kaksi keskeistä palvelujärjestelmä uudistukseen liittyvää tavoitetta - asiakaslähtöisyys ja eri ammattilaisten välinen yhteistyö.

Kuntoutus on osa hyvinvointipalvelukokonaisuutta ja osa hyvinvointialueen palvelujärjestelmää. Kuntoutus ei ole yksittäinen toimenpide, vaan prosessi ja sen tavoitteena on toimintaja työkykyinen ihminen. Kuntoutuksessa toiminnan tulee olla tavoitteellista ja itse kuntoutujaa osallistavaa toimintaa. Kuntoutuksen ja kuntoutumista edistävien toimintakäytäntöjen tulee toteutua osana asiakkaan prosesseja kuten hoidon ja hoivan prosesseja. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2022, 24–25.)

Kuntoutus on osa monialaista palvelujärjestelmää ja voidaan toteuttaa moniammatillisesti. Kuntoutuksen tavoitteena toimintakyvyn, itsenäisen selviytymisen, osallistumismahdollisuuksien, työ- ja opiskelukyvyn, työllistymisen ja työssä jatkamisen edistäminen. Kuntoutus ja kuntoutuminen lähtee aina itse kuntoutujan tarpeista ja tavoitteista ja se on suunnitelmallinen prosessi. Kuntoutus voidaan eritellä neljään eri osa-alueeseen: lääkinnällinen kuntoutus, ammatillinen kuntoutus, kuntouttava työtoiminta ja sosiaalinen kuntoutus. (Sosiaali- ja terveysministeriö a.) Suomen Fysioterapeutit (2016, 8) määrittelevät kuntoutuksen tavoitteena olevan toimintakyvyn, hyvinvoinnin ja työkykyisyyden edistäminen.

Maailman terveysjärjestö WHO on julkaissut vuonna 2020 Rehabilitation Competency Framework -suosituksen, jossa kuvataan kuntoutusalan yhteiset kompetenssit. Raportin tarkoituksena on tunnistaa väestön tarpeesta nousevat kuntoutusalan osaamistarpeet sekä

ohjata koulutusorganisaatioita tuottamaan väestön tarpeeseen vastaavaa kuntoutusosaamista. Raportissa kuntoutuksen osaamisalueet jaotellaan viiden teeman mukaan, joita ovat käytäntö, ammatillisuus, koulutus ja kehitys, johtaminen ja johtajuus sekä tutkimus. Jokainen osa-alue sisältää teeman sisäiset ydin arvot ja uskomukset, ammatillisen osaamisen, työtavat sekä tiedot ja taidot. (World Health Organization 2020, 1.) Ammatillisuuden teeman alla kuntoutustyöntekijän ammatillinen pätevyys/osaaminen, eli kompetenssi, jaetaan vielä neljään eri osa alueeseen. Kuntouttajan kompetensseihin kuuluu kyky osoittaa eettistä ohjautuvuutta, ammatillisen osaamisen ylläpito, yhteistyötaidot sekä ammatillisen vastuun hallitseminen. (World Health Organization 2020, 18–19.) Moniammatillinen kuntoutus vaatii yhteistyötä ja oman ammatillisen osaamisen hallitsemista sekä ylläpitoa laadukkaan potilastyön toteutumiseksi. Yhdeksi tekijäksi onnistuneen moniammatillisen yhteistyön onnistumiseksi on kuvattu se, että jokainen ammattilainen ymmärtää oman roolinsa moniammatillisessa ryhmässä ja luottaa toisiin ryhmän jäseniin ja näiden asiantuntemukseen ryhmän jäseninä. (Mönkkönen, Kekoni & Pehkonen 2019.)

3.2 Fysioterapeutin rooli

Fysioterapia on ammattiala, jonka erityisosaamista on arvioida potilaan terveyttä, liikettä, liikkumista, toimintakykyä ja toimintarajoitteita. Fysioterapian keskeisenä tavoitteena on ylläpitää tai edistää toimintakykyä ja ennaltaehkäistä toimintakykyä uhkaavia tekijöitä. (Suomen Fysioterapeutit 2016, 6.) Suomen Fysioterapeutit, fysioterapeuttien kansallinen ammattijärjestö, määrittelevät fysioterapian osaksi julkista ja yksityistä sosiaali-, terveys- ja kuntoutuspalvelujärjestelmää ja fysioterapian olevan asiakaslähtöistä ja näyttöön perustuvaa (Suomen Fysioterapeutit 2022).

Fysioterapeuttien Euroopan järjestö on tehnyt vuonna 2018 määritelmän fysioterapeuteista kannanottoraportissaan. Fysioterapeutit ovat autonomisia terveysalan ammattilaisia, jotka ovat vastuussa ihmisten suorituskyvyn kehittämisestä, ylläpitämisestä ja palauttamisesta näyttöön perustuvien menetelmin läpi ihmiselämän. He hoitavat tai ennaltaehkäisevät tiloja, jotka liitetään kipuun, vammaan, tautiin tai muihin toimintarajoitteisiin. Fysioterapeutit voimaannuttavat potilaita ja heidän hoitajiaan hallitsemaan heidän elämäntilannettaan kliinisten asetelmien ulkopuolella ja säilyttämään itsenäisyyden. (European Region World Confederation for Physical Therapy 2018, 5)

Fysioterapia voi olla edistävää, ennaltaehkäisevää, ylläpitävää, väliintulo eli interventio, kuntouttavaa tai näiden kaikkien yhdistelmää. Riippuen fokuksista, fysioterapeutit voivat työskennellä erilaisissa toimintaympäristöissä. He ovat terveysalan ammattilaisia, jotka voivat työskennellä moniammatillisesti, tuoden oman ainutlaatuisen tiedon ja taidon moniammatilliseen tiimiin. (World Physiotherapy 2021, 5.)

Akuutissa sairaalahoidossa työskenteleviltä fysioterapeuteilta työ vaatii taitoja adaptoitua muuttuvissa ja vaativassa ympäristössä, mukaan lukien potilaiden lyhyet hoitajakset. Lau ym. (2016) tutkimuksessa identifioitiin neljä teemaa, jotka vaikuttavat fysioterapeuttien kokemuksiin ja kliiniseen päätöksentekoon akuutissa sairaanhoidossa: ympäristö/kontekstuaaliset tekijät, kommunikaatio/ihmissuhteet, fysioterapeutti henkilönä ja ammatti identiteetti/rooli. Fysioterapeuttien roolin optimoimiseksi akuuttisairanhoidossa koettiin, että tulisi edistää moniammatillista sekä kollegiaalista yhteistyötä, määritellä selkeästi fysioterapeutin rooli ja moniammatillisten tiimien edukaatio. (Lau, Skinner, Lo & Bearman 2016, 1320–1325.)

Fysioterapeutin rooli ja kokemus kompetenssivaatimuksista voi olla varsin vaihtelevaa riippuen työympäristöstä ja työn vaatimuksista. Esimerkiksi palliatiivisessa hoidossa työskentelevien fysioterapeutit kuvaavat fysioterapeutin roolia palliatiivisessa hoidossa moninaisena, potilaiden tavoitteiden ohjaamana ja keskittyvän potilaiden sekä omaisten kokemuksiin. Yhteistyökanavilla koetaan olevan iso arvo työskentelyn ja roolin täyttämisen tukena palliatiivisessa hoidossa ja moniammatillisuus on myös osa onnistunutta fysioterapiaa. (McLeod & Norman 2020, 3–5.) Toisaalta taas Etelä-Afrikan teho-osastolla työskentelevien fysioterapeuttien ydinosaamisalueet ovat kliininen päättely, käsittelytaidot, potilaasta huolehtiminen sekä interventio-osaaminen. Näiden osa-alueiden koetaan olevan osaamisalueita, jotka fysioterapeuttien tulee hallita toteuttaakseen fysioterapiaa itsenäisesti ja turvallisesti. Teho-osastotyöhön liittyy lisäksi vahvasti yhteistyöosaaminen. (Aswegen, Patman, Plani & Hanekom 2017, 1261.) Yhteistyöosaaminen ja moniammatillisuus ovatkin taitoja, jotka monissa tutkimuksissa ja suosituksissa nousevat esille osana onnistuneen ja laadukkaan fysioterapian ja kuntoutuksen toteuttamista monissa työympäristöissä.

3.3 Fysioterapeuttien ammatillinen osaaminen

Fysioterapeuttien ammatillinen osaaminen on kuvattu kansallisesti sekä kansainvälisesti. Suomen Fysioterapeutit ry, ammattikorkeakoulut ja Jyväskylän yliopiston terveystieteiden laitoksen fysioterapian tiedeala toteuttivat vuosina 2013–2016 fysioterapeuttien ydinosaamiseen liittyvän hankkeen. Hankkeen loppuraportti on kuvaus fysioterapeuttien ydinosaamisesta (Suomen Fysioterapeutit 2016, 14–20). Fysioterapeuttien maailmanjärjestö World Physiotherapy on myös vuonna 2021 julkaistussa Physiotherapist education framework-suosituksessaan määritellyt fysioterapeuttien osaamisen osa-alueet, jotka tulee ammattiin valmistuessa hallita. Euroopan alueen fysioterapeuttien järjestö on myös vuonna 2022 julkaissut raportin, jossa kuvataan fysioterapeuttien minimi-kompetenssivaatimukset (Europe

Regoin Education Matters Working Group 2022). Kansainväliset järjestöt ovat myös määritelleet fysioterapeuttien ammatillista osaamista. Ammatillisen osaamisen osa-alueiden kuvauksissa ja osa-alueiden määritelmässä on eroavaisuutta järjestöjen tekemien jaotteluiden ja osa-alueiden painotusten osalta. Kaikkien suositusten tavoitteena on kuitenkin fysioterapian laadun varmistus.

Fysioterapeuttien maailmanjärjestö (World Physiotherapy 2021, 16–19) Physiotherapist education framework -suosituksessaan luokittelee fysioterapeuttien osaamisalueet kahdeksaan eri osa-alueeseen: fysioterapeuttinen arvio ja toteutus, eettinen ja ammatillinen osaaminen, kommunikaatio, näyttöön perustuvat toiminta, moniammatillisuus, refleктоiva toiminta ja jatkuva oppiminen, laadun varmistus sekä johtamis- ja hallinto-osaaminen. Osa-alueet ovat visuaalisesti kuvattu kuviossa 1.

Eight unique domains are identified for physiotherapist practice competence that are grounded within World Physiotherapy's policy statements. These are:

Kuvio 1. Fysioterapeuttien osaamisalueet fysioterapeuttien maailmanjärjestön kuvaamana (World Physiotherapy 2021, 14).

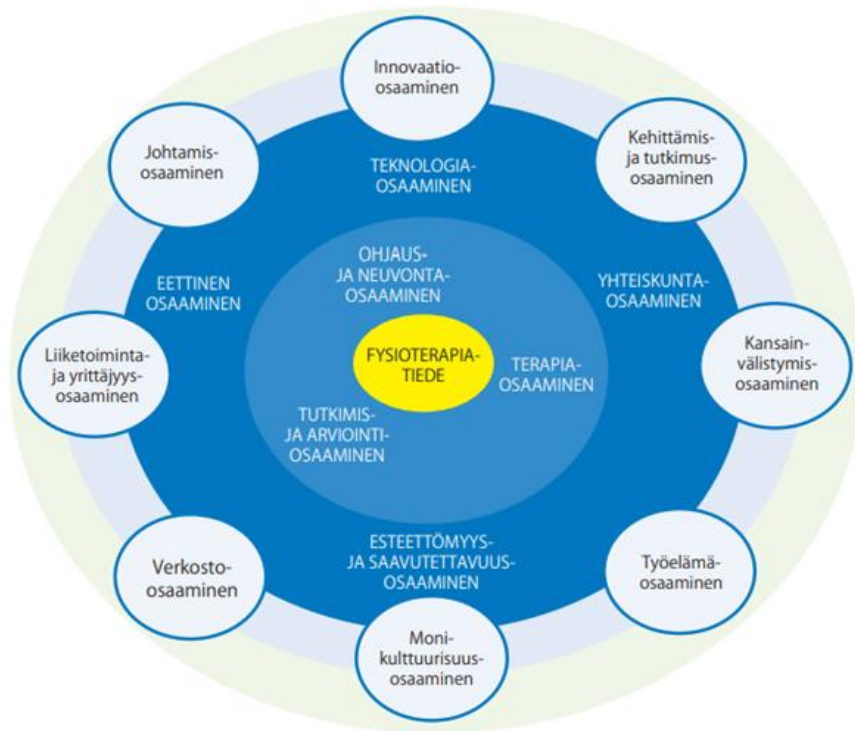
Euroopan alueen fysioterapeuttien järjestö jaottelee fysioterapeuttien ammatillisen osaamisen kymmeneen eri osa-alueeseen: yleinen osaaminen, arviointiosaaminen, diagnostinen osaaminen, interventio-osaaminen, ammatillinen ja moniammatillinen osaaminen, terveyden edistämisen ja ennaltaehkäisyn osaaminen, tutkimus ja näyttöön perustuva osaaminen, koulutus ja oppimisen osaaminen, johtamisen osaaminen ja digitaalinen osaaminen (Europe region Education Matters Working Group 2022, 7–9).

Kehittyvissä maissa fysioterapeuttien koetut kompetenssi vaatimukset eroavat hieman kansainvälisistä suosituksista. Kyseisessä työympäristössä fysioterapeuteilla nähdään olevan kymmenen eri roolia ja näistä seitsemän nähtiin oleellisina kompetensseina: asiantuntija,

viestittäjä, yhteistyökumppani, johtaja, puolesta puhuja, oppinut ja ammattilainen. Näiden lisäksi kuvattiin kolme noviisiroolia - globaali terveysoppija, kriittinen ajattelija ja arvostava vieras. Nämä noviisiroolit luotiin kuvaamaan sellaisia maailman terveyteen liittyviä kompetensseja, jotka osallistujat kokivat ratkaiseviksi työskennellessä kehittyvissä maissa. (Casady, Meru, Chan, Engelhardt, Fraser & Nixon 2014, 18–21.)

Suomen Fysioterapeutit (2016, 14–20) määrittelevät fysioterapeuttien ammatillisen osaamisen seitsemään eri osa-alueeseen: Tutkimis- ja arviointiosaaminen, ohjaus- ja neuvontaosaaminen, terapiaosaaminen, teknologiaosaaminen, eettinen osaaminen, esteettömyys- ja saavutettavuusosaaminen ja yhteiskuntaosaaminen. Edellä mainituista kolme Suomen Fysioterapeutit luokittelevat fysioterapeuttien ydinosaamisen alueiksi: tutkimis- ja arviointiosaaminen, ohjaus- ja neuvontaosaaminen sekä terapiaosaaminen. (Suomen Fysioterapeutit 2016, 14–17.)

Kuvion 2 sisäkehä kuvaa fysioterapian omat ydinosaamisalueet. Keskiössä ovat testaus- ja arviointiosaaminen, ohjaus- ja neuvontaosaaminen sekä terapiaosaaminen. Näitä ydinasioita täydentävät eettinen osaaminen, teknologiaosaaminen, yhteiskuntaosaaminen ja esteettömyys- ja saavutettavuusosaaminen, jotka on kuvattu ulkokehällä. Ulkokehän ydinosaamisalueet ovat niitä, joita tehdään yhteistyössä muiden ammattiryhmien kanssa. Kuviossa 2 kuvattuna uloimmalla kehällä olevat pienimmät ympyrät kuvaavat taas sosiaali- ja terveyshuollon eri ammattilaisten yhteisiä osaamisalueita. Kaikki kuviossa mainitut osa-alueet ovat tärkeitä fysioterapeuttien työssä. Tässä opinnäytetyössä keskitytään kuitenkin fysioterapian omiin ydinosaamisalueisiin ja tarkoituksena on tutkia niiden toteutumista valitussa toimintaympäristössä.

Kuvio 2. Fysioterapeuttien ydinosoaminen kuviona (Suomen Fysioterapeutit 2016, 13).

4 Menetelmälliset lähtökohdat

4.1 Soveltava laadullinen tutkimus

Opinnäytetyö toteutettiin soveltavana tutkimuksena ja tutkimusmenetelmä oli laadullinen, eli kvalitatiivinen tutkimus. Laadullisen tutkimuksen tavoitteena on saada mahdollisimman yksityiskohtaista tietoa tutkimuksen kohteena olevasta ilmiöstä kuvaamalla ja tulkitsemalla osallistujien kokemuksia. Tutkimuksessa keskiössä on merkitykset, jotka yksilö ja/tai ryhmät liittävät tutkimuksen kohteena olevaan ilmiöön. Opinnäytetyön soveltavan laadullisen tutkimuksen osallistujiksi tavoiteltiin henkilöitä, joilla on tutkimuksen kohteena olevasta ilmiöstä kokemusta ja jotka voivat parhaiten tuottaa tietoa tästä ilmiöstä. (Palonen & Kylmä 2022, 281–294.)

Laadullisessa tutkimuksessa ei pyritä tilastollisiin yleistyksiin vaan kuvaamaan jotain ilmiötä tai tapahtumaa, ymmärtämään tiettyä toimintaa. Tärkeää on valita tiedonantajiksi siis ihmiset, jotka tietävät tutkittavasta ilmiöstä mahdollisimman paljon ja heillä on asiasta kokemusta. (Tuomi & Sarajärvi 2018.) Tiedonantajien valinta on siis harkittua ja tarkoitukseen sopivaa. Tässä tutkimuksessa on päädytty eliittiotantaan, perusjoukko on pieni, mutta tiedonantajiksi on valittu vain he, joilla on parhaiten tietoa tutkittavasta ilmiöstä. Tutkimukseen valittiin tiedonantajiksi Kanta-Hämeen keskussairaalaossa keuhkosairauksien ja sisätautien osastolla työskennelleitä fysioterapeutteja. Palonen ja Kylmä (2022, 281–294) määrittämisen mukaan tätä otantamenetelmää kutsutaan tarkoituksenmukaisuusotannaksi.

4.2 Aineistonkeruu

Laadullisen tutkimuksen yksi aineistokeruumenetelmistä on haastattelu. Haastatteluun päädyttiin aineistokeruumenetelmänä, sillä haluttiin selvittää fysioterapeuttien kokemuksia ja näkemyksiä kyseisestä ilmiöstä. Tässä tutkimuksessa haluttiin selvittää tutkimuskohteiden ajatuksia ja kokemuksia, joten on järkevää kysyä haastattelun menetelmin asiaa kohderyhmältä. Haastattelun etuna on joustavuus, haastattelijalla on mahdollisuus kysyä asiaa uudestaan tai oikaista väärinkäsityksiä. (Tuomi & Sarajärvi 2018.)

Avoin ja teemahaastattelu ovat yleisimpiä laadullisessa menetelmässä käytettyjä haastattelumenetelmiä ja aineistokeruumenetelmiä (Palonen & Kylmä 2022, 281–294). Opinnäytetyön aineiston keruu toteutettiin haastatteluin. Haastattelumenetelmäksi valikoitui avoin haastattelu, jota kutsutaan myös syvähaastatteluksi (Tuomi ja Sarajärvi 2018; Vilkkä 2021). Haastattelut toteutettiin yksilöhaastatteluina, joka on avoimelle haastattelulle tyypillistä (Vilkkä 2021). Avoin haastattelu on keskustelunomainen tilanne, jossa aiheena on opinnäy-

tetyön toteuttajan etukäteen miettimä aihepiiri, mutta keskusteluteemoja ei ole ennalta mietitty. Avoin haastattelu on ilmiökeskeinen eikä tutkimuksen viitekehys tai opinnäytetyön toteuttajan teoreettiset oletukset määrää haastattelun suuntaa. Vaikka haastateltava on keskeisessä osassa ja hänen kertomuksensa johdattavat haastattelutilannetta, ei haastattelukysymykset ole kuitenkaan sattumanvaraisia, vaan haastattelu liittyy tutkimustehtävään. (Puusa & Juuti 2020.) Avoimessa haastattelussa käytetään avoimia kysymyksiä mutta ilmiö, josta keskustellaan, on määritelty (Tuomi & Sarajärvi 2018).

Tähän tutkimukseen pyydettiin tiedonantajiksi eliittiotannalla fysioterapeutteja, jotka olivat viimeisen vuoden aikana työskennelleet Kanta-Hämeen keskussairaalassa keuhkosairauksien ja sisätautien osastoilla. Osallistuminen tiedonantajaksi perustui vapaaehtoisuuteen ja opinnäytetyön tiedonantajiksi saatiin neljä henkilöä. Haastatteluajankohdat sovittiin hyvissä ajoin ja kaikki saivat kirjallisena opinnäytetyön suostumuslomakkeen (Liite 2.) sekä opinnäytetyötä koskeva tietosuojailmoituksen (Liite 1.). Kaikkien kanssa käytiin tutkimuksen tavoite ja tarkoitus suullisesti läpi sekä haastattelun arvioitu kesto, ja lisäksi vastattiin kaikkiin tiedonantajien jatkokysymyksiin koskien soveltavaa laadullista tutkimusta.

Nykytekniikkaa hyödyntäen haastattelut toteutettiin etäyhteydellä. Aineistonkeruu toteutettiin yksilöhaastatteluina zoom-etäyhteyden välityksellä. Etäyhteyden kautta toteutettu haastattelu valikoitui aineistokeruumenetelmäksi, jotta maantieteellinen sijainti ei estäisi tiedonantajaa osallistumasta. Lisäksi zoom-etäyhteydellä saatiin myös haastattelu nauhoitettua aineiston litterointia varten. Haastattelut toteutuivat touko- ja kesäkuun 2024 aikana. Haastatteluiden alussa kerrattiin vielä tutkimuksen tavoite, tarkoitus, tutkimuskysymys, haastattelun kulku, tiedonantajan oikeudet sekä tietosuojakäytännöt haastattelun alustuksessa (Liite 3.). Tutkimuskysymys toimi haastattelun lähtökohtana ja tämän lisäksi laadittiin etukäteen apukysymyksiä (Palonen & Kylmälä 2022, 284). Haastattelun aikana käytössä oli haastattelijan tueksi siis haastattelurunko, joka on nähtävissä liitteissä (Liite 4.) ja tämä perustui tutkimuskysymykseen.

4.3 Aineiston analyysi

Sisällönanalyysi soveltuu käytettäväksi monenlaiseen laadulliseen tutkimukseen ja on valittu tämänkin opinnäytetyön aineiston analysoinnin menetelmäksi. Aineiston analyysin tarkoituksena ja tavoitteena on kuvailla, tulkita ja ymmärtää tutkimuksen kohteena olevaa ilmiötä. (Puusa & Juuti 2020.) Kerätty aineisto analysoitiin induktiivisella eli aineistolähtöisellä sisällönanalyysillä. Aineistolähtöisessä sisällönanalyysissä teoria ei lähtökohtaisesti ohjaa analyysia, vaan aineisto itsessään ja tutkimuksen tarkoitus ohjaa analyysia (Tuomi & Sarajärvi 2018). Analyysin tarkoituksena on nostaa esiin olennainen aineistosta tutkimuksen tavoite huomioiden (Puusa & Juuti 2020).

Sisällön analyysissa seurattiin (Miles & Huberman 1994, Tuomi & Sarajärvi 2018) kirjallisuudessa yhdysvaltalaisen laadullisen tutkimuksen perinteen näkökulmasta esitettyä toimintatapaa ja analyysi aloitettiin vasta, kun kaikki haastattelut eli aineiston keruu oli toteutettu. Tuomi & Sarajärvi (2018) teoksessaan viittaavat (Miles & Huberman 1994) kuvaamaan aineistolähtöiseen eli induktiiviseen aineiston analyysimenetelmään, joka jaetaan kolmeen eri vaiheeseen. Ensimmäisessä vaiheessa aineisto redusoidaan eli pelkistetään, toisessa vaiheessa aineisto klusteroidaan eli ryhmitellään ja kolmannessa vaiheessa toteutetaan abstrahointi, jolloin luodaan teoreettiset käsitteet. Abstrahoinnissa eli käsitteellistämässä muodostetaan alkuperäisdatan käyttämistä kielellisistä ilmaisuista teoreettisia käsitteitä ja johtopäätöksiä. Aineistolähtöisellä sisällönanalyysillä yhdistellään käsitteitä ja saadaan näin vastaus tutkimuskysymykseen. (Tuomi & Sarajärvi 2018.)

Haastattelut toteutettiin etäyhteyden avulla ja nauhoitettiin käytetyn zoom-etäyhteyden avulla. Litterointi toteutettiin jokaisen haastattelun jälkeen, ennen seuraavaa haastattelua. Aineiston litteroinnin jälkeen koko aineisto kuunneltiin vielä kertaalleen ja samalla tarkastettiin litterointi. Aineistoon tutustumista jatkettiin lukemalla koko aineisto läpi useita kertoja ja aloitettiin alustava koodaaminen, eli aineistosta merkittiin nousevia yhtenäistä kokonaisuuksia sekä tehtiin muistiinpanoja tutkimuskysymyksen kannalta esiin nousevista kiinnostavista näkökulmista. Analyysissa käytettiin induktiivisen päättelyn logiikkaa, eli ryhmiteltiin yksittäisiä havaintoja päätyen yleisiin merkityksiin ja näin pyrittiin luomaan tutkimusaineistosta teoreettinen kokonaisuus. (Tuomi & Sarajärvi 2018.)

Aineistoon tutustuttaessa ja tarkastelussa pyrittiin huomioimaan mitä tiedonantajat puhuivat fysioterapeutin ammatillisesta osaamisesta keuhkosairauksien ja sisätautien osasoilla erikoissairaanhoidossa ja millaisia asioita he liittivät käsitykseensä ammatillisesta osaamisesta. Pyrittiin siis ensin tunnistamaan ne asiat, joista tässä soveltavassa laadullisessa tutkimuksessa ollaan kiinnostuneita. Analyysin tekninen vaihe toteutettiin Miles & Huberman (1994) Tuomi ja Sarajärvi (2018) kuvaaman analyysimallin mukaan. Analyysi aloitettiin aineiston pelkistyksellä (Taulukko 1). Aineiston alkuperäisilmauksista muodostettiin pelkistetyt ilmaukset, tällöin saatiin kirjattua ja luetteloitua kaikki ilmaisut. Tämän jälkeen samaa asiaa kuvaavat ilmaukset yhdistettiin samaan alaluokkaan ja annettiin sisällölle alustavat kuvaavat nimet (Taulukko 2). Tässä vaiheessa on hyvä huomioida, että kategorian muodostamisessa tutkimuksen toteuttaja päättää tulkintansa mukaan, millä perusteella eri ilmaisut kuuluvat samaan tai eri kategoriaan. Analyysia jatkettiin yhdistämällä samansisältöiset alakategoriat toisiinsa ja muodostettiin yläkategoriat (Taulukko 3) ja yläkategorioille annettiin sisältöä kuvaavat nimet. (Tuomi & Sarajärvi 2018.)

Alaluokkia muodostui yhteensä 23 kappaletta. Yläkategorioita muodostui 5 kappaletta. Yläkategoriat nimettiin: yhteistyö- ja vuorovaikutustaito osaaminen moniammatillisessa tiimissä, fysioterapeuttinen toimintakyvyn arviointiosaaminen, terapiaosaaminen sekä fysioterapeuttinen ohjaus- ja neuvontaosaaminen, fysioterapian tavoitteiden laadinta osaaminen ja ymmärrys osastolla hoidettavien sairauksien vaikutuksista toimintakykyyn. Yläluokista ”yhteistyö- ja vuorovaikutustaito osaaminen moniammatillisessa tiimissä” sisälsi kuusi eri alaluokkaa. Yläluokka ”fysioterapeuttinen toimintakyvyn arviointiosaaminen” sisälsi viisi eri alaluokkaa. Yläluokat ”terapiaosaaminen sekä fysioterapeuttinen ohjaus- ja neuvontaosaaminen”, ”fysioterapian tavoitteiden laadinta osaaminen” sekä ”ymmärrys osastolla hoidettavien sairauksien vaikutuksista toimintakykyyn” sisälsi neljä eri alaluokkaa.

Alla esimerkkejä taulukko muodossa analysoinnin eri vaiheista.

Taulukko 1. Esimerkkejä aineiston redusoinnista eli pelkistämisestä.

Alkuperäisilmaisu	Pelkistys
”No yks tärkeä on tietysti, ihan niinku missä tahansa, mutta se omat vuorovaikutus taidot ja kyky tehdä moniammatillista yhteistyötä.”	vuorovaikutustaitojen korostuminen moniammatillisessa yhteistyössä
”Ja siinä ihan tutkitaan eri menetelmin sitä potilaan tämänhetkistä liikkumiskykyä ja toimintakykyä siellä sairaalassa.”	Toiminta- ja liikuntakyvyn arviointi eri menetelmiä hyödyntäen
”No yleisesti ottaen niinku siihen perusliikkumiseen liittyvää arviointia, tutkimista tehään ja sekä siihen rasituksen sietoon, et miten potilas sietää sitä rasitusta, onko siinä jotakin huomiotavaa.”	Liikuntakyvyn arviointi ja tutkiminen Rasituksen siedon arviointi
”Tällä hetkellä pitkälti potilaiden kanssa esimerkiksi kävelyharjoittelua tai porraskävelyharjoittelua. Semmosta, että saadaan vähän niinku, sitä fyysistä suorituskykyä parannettua, kehitettyä ja niitä perusliikkumisen edellytyksiä kehitettyä.”	Liikkumisen harjoittelu tasamaalla sekä portaissa Fyysistä suorituskykyä edistävät harjoitteet Perusliikkumisen harjoittelu

”Sitten se voi olla myös sitä terapeutista harjoittelua, ohjausta. Että nehan on hyvin vaihtelevia, että mitä kenenkin potilaan kanssa se fysioterapia sisältää, että siihen vaikuttaa niin moni asia.”	Yksilöllinen ohjaus ja terapeutinen harjoittelu
”Ja täytyy osata, osata arvioida että mitkä, mikä se on se fysioterapian tarkoitus, onko sille tarvetta, ja jos on, niin mikä se sen fysioterapian tavoite, tavoite on siellä sairaalassa, sairaalassa sitten sillä hetkellä ja mitä sitten tehään, että täytyy toki olla sitä osaamista myös suunnitella sen terapian sisältö.”	Fysioterapian tavoitteiden asettelu ja terapian suunnittelu tavoitteet huomioiden
”No ainakin täytyy olla, ainakin jonkinlainen käsitys, tietysti mitä parempi, sen parempi, mut jonkinlainen käsitys hengitys- ja verenkiertoelimistön toiminnasta. Ja siitä, että minkälainen merkitys niillä on myös niinku suhteessa toisiinsa.”	Vaatii hengitys- ja verenkiertojärjestelmän toiminnan ymmärtäminen
”Ja tota, hmm, mutta hyvin suuressa roolissa on toki se, että ymmärtää niitä, niitä tota, sairauksia mitä siinä on ja minkä takia se potilas on siellä osastolla ja minkä takia hänellä mahdollisesti on sitä fysioterapian tarvetta.”	Ymmärrys osastoilla tavattavien sairauksien patofysiologiasta ja vaikutuksesta toiminta- ja liikuntakykyyn

Taulukko 2. Esimerkkejä aineiston klusteroinnista eli ryhmittelystä.

Pelkistys	Alaluokka
Muiden ammattiryhmien ohjausta potilaiden toiminta- ja liikuntakyvyn edistämiseksi Muiden ammattiryhmien ohjausta potilaiden toiminta- ja liikuntakyvyn edistämiseksi Tieto muiden ammattiryhmien työtehtävien sisällöstä, jotta voi jakaa tietoa potilaiden toimintakyvyn edistämisen osaamisesta Kyky ohjata muita, joilla ei ole tietämystä biomekaniikasta	Muiden ammattiryhmien ohjaus moniammatillisessa tiimissä

Fysioterapeutin rohkeus ja halu jakaa omaa ammatillista osaamista Fysioterapeutin ammatillisen osaamisen jakaminen muulle hoitohenkilökunnalle edesauttaa myös oman työn toteuttamista	
Vuorovaikutustaitojen korostuminen moniammatillisessa yhteistyössä Moniammatillisen tiimin hyvä kommunikaatio ja aikataulujen yhdistäminen potilaan hoidossa Kommunikointi tärkeä osa moniammatillista yhteistyötä Kommunikointi ja tiedon jakaminen Kommunikoinnin tärkeys osana moniammatillista hoitotyötä Moniammatillisen tiimin kommunikointi	Vuorovaikutustaidot moniammatillisessa tiimissä
Oman roolin hahmottaminen potilaan hoidossa Muiden ammattiryhmien roolin hahmottaminen potilaiden hoidossa Tiedostetaan eri ammattilaisten roolien korostumisen ajankohdat potilaan hoitopolun varrella Fysioterapeutin työn arvostus moniammatillisessa tiimissä Kaikille moniammatillisen tiimin jäsenille olisi omat ja toisten roolit selkeät Fysioterapeutin roolin selkiyttäminen muille moniammatillisen tiimin jäsenille	Fysioterapeutin ja eri ammattiryhmien roolit moniammatillisessa tiimissä
Muiden ammattilaisten työn tukeminen potilaan fysioterapeuttisella arviolla Potilaan kotikuntoisuuden arvio toiminta- ja liikuntakyvyn osalta Fyysisen suorituskyyvyn arvio tukee lääkärin työtä Fysioterapeutit voivat edistää kuntouttavan hoitotyön toteutumista osastolla jakamalla omaa tietotaitoaan Eri ammattiryhmät tukevat toisten työtä omalla toiminnalla ja osaamisalueella Toimintakyvyn arvioinnin asiantuntijana toimimista moniammatillisessa tiimissä Moniammatillisessa tiimissä toimintakyvyn arvioinnin asiantuntijana toimiminen Potilaiden tapaaminen yhdessä eri ammattiryhmien kanssa Potilaan toiminta- ja liikuntakyvyn arvion tulosten raportointi potilaan hoitoon osallistuville eri ammattiryhmille	Muiden ammattilaisten työn tukeminen omalla ammatillisella osaamisella moniammatillisessa tiimissä

Eri ammattiryhmien yhteistyö tavoitteena potilaan terveyden tilan edistäminen omalla osa-alueella Potilaan hyvä hoito moniammatillisen yhteistyön yhteisenä tavoitteena Yhteisenä tavoitteena potilaiden laadukas hoito	Yhteiset tavoitteet
Moniammatillisen yhteistyön edistäminen tärkeää Moniammatillinen yhteistyö korostuu erikoissairaanhoidon vuodeosastolla Moniammatillisuus ja moniammatillinen osaaminen keskiössä Moniammatillinen osaaminen muun osaamisen lähtökohtana Moniammatillinen yhteistyö organisaatorajojen yli Toimitaan osana moniammatillista tiimiä	Moniammatillisen yhteistyön edistäminen

Taulukko 3. Esimerkki aineiston abstrahoinnista.

Alaluokka	Yläluokka
Muiden ammattiryhmien ohjaus moniammatillisessa tiimissä Vuorovaikutustaidot moniammatillisessa tiimissä Fysioterapeutin ja eri ammattiryhmien roolit moniammatillisessa tiimissä Muiden ammattilaisten työn tukeminen omalla ammatillisella osaamisella moniammatillisessa tiimissä Yhteiset tavoitteet Moniammatillisen yhteistyön edistäminen	Yhteistyö- ja vuorovaikutustaito osaaminen moniammatillisessa tiimissä
Eri arviointimenetelmien käyttö Fyysisen suorituskyvyn ja rasituksen siedon arviointi Toiminta- ja liikuntakyvyn arviointi	Fysioterapeuttinen toimintakyvyn arviointiosaaminen

Jatkokuntoutustarpeen arviointi Apuvälinetarpeen arviointi	
Potilaiden ohjaus ja neuvonta Toiminta- ja liikuntakykyä edistävä harjoittelu Fyysistä suorituskykyä edistävä harjoittelu Spesifit terapeuttiset harjoitteet	Terapiaosaaminen sekä fysioterapeuttinen ohjaus- ja neuvontaosaaminen
Potilaan osallistaminen omaan kuntoutukseen Fysioterapian tavoitteiden asettelu yksilöllisesti Potilaan osallistaminen tavoitteiden asetteluun Realististen tavoitteiden luominen	Fysioterapian tavoitteiden laadinta osaaminen
Ymmärrys osastoilla hoidettavista sairauksista Sairauksien vaikutuksen huomiointi toiminta- ja liikuntakykyyn Sairauksien huomiointi arviointia tehdessä Taustasairauksien huomiointi fysioterapian suunnittelussa ja toteutuksessa	Ymmärrys osastolla hoidettavien sairauksien vaikutuksista toimintakykyyn

Aineiston abstrahoinnista muodostettiin yhdistävä luokka (Kuvio 3). Yläluokkien muodostuksen jälkeen analyysi jatkui tarkastelemalla ja tulkitsemalla tuloksia peilaten teoreettiseen viitekehukseen (Vilkkä 2021). Yläluokkien otsikot on valittu tutkimuksen tulosten otsikoiksi.

Kuvio 3. Fysioterapeutin ammatillisen osaamisen osa-alueet keuhkosairauksien ja sisätauti-
tien vuodeosastolla erikoissairaanhoidossa.

5 Tulokset

5.1 Yhteistyö- ja vuorovaikutustaito osaaminen moniammatillisessa tiimissä

Kaikki tutkimukseen osallistuneet tiedonantajat kokivat moniammatillisen osaamisen erittäin tärkeäksi osaksi fysioterapeutin ammattista osaamista työskennellessä keuhkosairauksien ja sisätautien osastolla erikoissairaanhoidossa. Laadukkaan moniammatillisen yhteistyön toteutumisen kulmakiviksi koettiin hyvät yhteistyö- ja vuorovaikutustaidot, kyvyt toimia osana moniammatillista tiimiä.

No yks tärkeä on tietysti, ihan niinku missä tahansa, mutta se omat vuorovaikutus taidot ja kyky tehdä moniammatillista yhteistyötä.

Kun tota se, että mun mielestä on hirveen tärkeitä se moniammatillinen yhteistyö ja sen toimiminen ja sen edistäminen.

Tiedonantajat toivat myös ilmi, kuinka tärkeänä pidettiin oman ammatin roolin sekä eri ammattiryhmien roolien ymmärtämisen. Aineiston perusteella koettiin, että eri ammattiryhmät tukevat toistensa työtä omalla toiminnalla ja osaamisalueillaan. Työskennellessä keuhkosairauksien ja sisätautien osastolla tulee hahmottaa eri ammattilaisten roolit sekä milloin oman työn rooli on pienempi ja milloin oma rooli korostuu potilaan hoidossa. Lisäksi aineistosta nousi esille fysioterapeutin rooli osana eri ammattiryhmien työn toteuttamisen tukemista. Fysioterapeutti voi tukea lääkärin työtä arvioimalla potilaan toiminta- ja liikuntakykyä sekä rasituksensietokykyä ja osaltaan tukea myös kuntouttavan hoitotyön toteutumista jakamalla omaa tietotaitoa ja ohjaamalla hoitohenkilökuntaa.

Että ite, ite pystyy hahmottaa, sekä niinku oman roolin ja sen oman roolin rajat, mutta sitten myös hahmottaa, että mikä on kaikkien muidenkin rooli ja millainen se rooli on missäkin vaiheessa, että sekin voi vähän, vähän vaihdella. Että, jossain kohtaa, jossain kohtaa lääkäreillä on vaikka vähän isompi rooli, kun vielä selvitetään ja tutkitaan ja mietitään millä lääkityksillä saadaan vointia eteenpäin ja näin. Sitten taas jossain kohtaa meidän rooli, fysioterapeutin rooli on isompi, kun on kyse siitä, että saadaan ihmistä kuntoutettua esimerkiksi kotikuntoon.

Fysioterapeutin rooli korostuu mm. toiminta- ja liikuntakyvyn arvioinnin osalta, kun tulee tarve selvittää, mikä potilaan toiminta- ja liikuntakyky on ja onko jatkokuntoutukselle tarvetta. Fysioterapeutin arvioi potilaan toiminta- ja liikuntakyvystä voi myös antaa tärkeää in-

formaatiota hoitohenkilökunnalle siitä, miten ja millaisin tavoin potilasta ohjataan päivittäisissä toimissa ja mitä potilas voi tehdä itsenäisesti ja missä hän tarvitsee mahdollisesti apua.

Aineistosta nousi esille myös kyky ohjata hoitohenkilökuntaa ja toimia toimintakyvyn arvioinnin asiantuntijana moniammatillisessa tiimissä. Tämä vaatii fysioterapeutilta rohkeutta ja halua jakaa omaa ammatillista osaamista muille. Keinoja tämän toteutumiseksi olivat mm. kokemus oman työn arvostuksesta ja potilaiden tapaaminen yhdessä hoitohenkilökunnan kanssa sekä oman työn aikataulutuksen toteutus niin, että se tukee muuta hoitohenkilökuntaa ja kuntouttavan hoitotyön toteutumista.

Että silleen moniammatillisesti tehään sitä yhteistyötä ja toki myöskin hoitohenkilökunnan kanssa sitten paljon keskustellaan ja tehään semmosta yhteistyötä heiänkin kanssa siellä. Että se, siel ei tavallaan toimita yksin, vaan parhaimmillaan semmosessa toimivassa moniammatillisessa tiimissä, keillä on sitten semmonen yhteinen tavote, tottakai aina potilaita hoitaa ja kuntouttaa mahollisimman hyvin.

Moniammatillisen yhteistyön nähtiin myös yltävän organisaatorajojen yli. Moniammatillinen yhteistyö toteutuu osastotyössä päivittäin ja väistämättä, mutta enemmän työtä vaatisi yhteistyö muiden kanssa, jotka eivät ole välittömässä läheisyydessä. Yksi tiedonantaja toi esille oman alueen palveluverkon tuntemuksen osaamisen ja kyvyn ohjata potilaita esimerkiksi liikuntaneuvonnan pariin.

Et sellanen palveluverkon tuntemus myös ja, jos haluais, että niinkun oikein hienosti menee, niin sieltä palveluverkostahan ois hyvä tietää, tietää niitä kaikennäköisiä erilaisia toimijoita, joihin voi potilasta vois ohjata, joko vertaistuen piiriin tai liikuntaryhmiin/johonki muualle. Toki puhutaan edelleen siitä akuutista toiminnasta, että usein siellä ehkä ei niin usein toteuteta sitä, mutta että, onko siinä myös semmonen ammatillinen osaamisen kehittämisen kohde, että ollaan tietosia siitä palveluverkosta omalla alueella ja mistä potilas vois hyötyä ja pidetään hoksottimet hereillä vaikkei nyt jokainen potilas sitte mitään vertaistukiryhmää tai vertaisvesijumpparyhmää siinä tarvisikkaan, tai oo mahdollistakaan.

5.2 Fysioterapeuttinen toimintakyvyn arviointiosaaminen

Fysioterapeuttien toimintakyvyn arviointiosaaminen korostuu tutkimuksen toimintaympäristössä. Fysioterapeutti toimii osastolla toiminta- ja liikuntakyvyn arvioinnin asiantuntijana

osana moniammatillista tiimiä ja hänen tulee pystyä käyttämään eri arviointimenetelmiä potilaan toiminta- ja liikuntakykyä arvioidessa. Tutkimuksen tiedonantajien näkemyksen mukaan fysioterapeutilla tulee olla kyseisellä osastolla työskennellessä arviointiosaamista eri osa-alueilta. Fysioterapeutin tulee pystyä käyttämään arvioinnissa eri arviointimenetelmiä, kuten spesifejä testejä (mm. lihasvoiman arviointi), haastattelua, havainnointia sekä orientoivaa arviointia. Fysioterapeutin keskeisin arvioinnin kohde on potilaan toiminta- ja liikuntakyvyn arviointi eri menetelmiä hyödyntäen.

Ja siinä ihan tutkitaan eri menetelmin sitä potilaan tämänhetkistä liikkumiskykyä ja toimintakykyä siellä sairaalassa.

Liikkumiskyvyn ja toimintakyvyn arviointia, hmm, fyysisen suorituskyvyn arviointia mahdollisesti, sitten tietysti keuhkopotilailla varsinkin, niin hengitystä saatetaan arvioida.

Niin, toki, ite oon oppinu ehkä, no koulussa jo painotettiin ja sitten varsinkin neuron puolelta oon oppinu sen, että mä alan arvioida sitä potilasta heti kun mä meen sinne huoneeseen. Lähtien siitä, et huomioiks hän mitenkään sitä, että mä tuun paikalle.

Osastotyössä fysioterapeutti arvioi myös potilaan fyysistä suorituskykyä sekä arvioi rasituksen sietoa. Fysioterapeutin tulee pystyä myös arvioimaan potilaan vointia ja fysioterapian turvallisuutta läpi koko fysioterapiatilanteen. Aineistossa tiedonantajat toivat esille, että terapiamenetelmien valinnan tulisi olla yksilöllistä ja pohjautua fysioterapeutin toteuttamaan arviointiin.

Ja sit myös ehkä se, että minkä tyyppinen harjoittelu on perusteltua kenellekin. Että, kaikkia ei välttämättä kannata viedä mihinkään portaisiin kävelemään niin että hengästyy. Vaan, että jollekin voi riittää se, että nyt nouset 10kertaa sängyltä seisomaan tai kävelet tasamaalla jonkun x-matkan ja sitten hengästyttävän verran ja kyselee vähän niitä tuntemuksia sitten vaikka jonkun asteikon mukaan. Ja sit, jos tulee liian kovat tuntemukset, että menee vaikka hengitys tosi tiukalle, niin sitten osaa, niinku ymmärtää sen pisteen, että missä täytyy sitten ruveta vähän rauhoittaa sitä tekemistä. Hidastaa.

Täytyy osata arvioida missä sen potilaan tän hetkiset rajat, ikään kuin, menee. Ja sitten, tietää myös, että missä minkäkin sairauden paranemisen missä vaiheessa, niin kuinka paljon voi ylittää sitä niinkun sietorajan kynnystä. Tai mikä olis semmonen niinku, no missä esimerkiksi menee vaikka niinku kohtalaisen tai kuormittavamman rasituksen rajat ja vähän että kuinka paljon voi missäkin

tilanteessa ihmiseltä vaatia ja että se on turvallista, se harjoittelu. Ja sit myös ehkä se, että minkä tyyppinen harjoittelu on perusteltua kenellekin.

Kuten jo edellä mainittu, aineiston perusteella iso osa fysioterapian arviointiosaamista on toiminta- ja liikuntakyvyn arviointia kyseisessä toimintaympäristössä. Fysioterapeutin tulee pystyä selvittämään potilaan aiempi toiminta- ja liikuntakyky ja peilata sen hetkistä toiminta- ja liikuntakykyä aiempaan. Tämän avulla fysioterapeutti voi tehdä arvioin siitä onko mahdollisesti sairaus, jonka vuoksi potilas on sairaalassa, vaikuttanut tämän toiminta- ja liikuntakykyyn ja minkälaiset tavoitteet voidaan fysioterapiajaksolle asettaa. Fysioterapeutti arvioi myös onko potilaalla tarvetta jatkokuntoutukselle sairaalajakson jälkeen vai onko toiminta- ja liikuntakyky mahdollisesti jo aiemmalla tasolla ja kotikuntoisuus saavutettu. Fysioterapeutilla tulee olla myös osaamista toteuttaa apuvälinetarpeen arviointia osastojakson ajalle ja tarvittaessa myös kotiutumisen yhteydessä.

Ja sitten siinä samalla tulee, samalla ku haastattelee, niitä esitietoja, kyselee vähän millasta liikkuminen on ollu ennen ja muuta, niin sitä tulee kokoajan peilattua sit siihen mitä näkee itse tällä hetkellä ja arvioi sitä tilannetta ja koittaa vähän hahmottaa sitä, että onko tää nykyinen kunto nyt semmonen, että tämmöstä se on ollu kotonaki vai onko tästä vielä kuinka pitkä matka siihen mitä se on ollu. Ja sitä myötä sitte arvioi vähän sitä jatkokuntoutustarvetta ja kuinka motivoitunut se potilas on ite tekee, tarviiko sen takia, jotai lisää ohjausta.

Ja ja, sitten toki, toki apuvälinetarvetta arvioidaan, arvioidaan paljon ja niitä sitten tarvittaessa potilaalle järjestellään, niin siellä sairaalassa, kun sitten mahdollisesti kotiin.

5.3 Terapiaosaaminen sekä fysioterapeuttinen ohjaus- ja neuvontaosaaminen

Tiedonantajat liittivät aineistossa terapiaosaamisen sekä potilaiden fysioterapeuttisen ohjaus- ja neuvontaosaamisen usein toisiinsa. Tiedonantajat kaikki kokivat fysioterapeutin toteuttaman terapian ja ohjauksellisen osaamisen yhdeksi tärkeäksi osaamiseksi osastotyösäännön. Tiedonantajat toivat esille terapiaosaamisessa spesifien harjoitusmenetelmien käytön, perusliikkumisen harjoittelun ja yleiskuntoa ylläpitävän harjoittelun, joka on liikkumis- ja toimintakykyä edistävään harjoittelua, fyysistä suorituskykyä edistävään harjoittelun sekä potilaiden ohjauksen sekä neuvonnan terapiatilanteissa.

Hengitysfysioterapiamenetelmien hallinta mainittiin erillisenä terapiaosaamisena sisältäen spesifien hengitysharjoitusmenetelmien käytön kuten hengitystekniikat, palleahengitys, huulirakohengitys, liman irrotustekniikat ja PEP-harjoittelu.

No ihan, erityisesti näillä keuhkosairailta, niin tämmöseen hengitysfysioterapiaan perehtyminen on ihan hyvä juttu.

Sitten on hengitysharjoittelua erilaisilla välineillä. Ohjataan erilaisia hengitystekniikoita, esimerkiksi palleahengitys, huulirakohengitys ja niitä hengitysharjoitteita tosiaan vaikka tosiaan myös vaikka sitten pulloon puhallukset, resistex puhallukset, muu PEP harjoittelu.

No esimerkiksi, jos nyt mietitään, vaikka ihan sitä hengitysfysioterapiaa, että mitä esimerkiksi se on, mitä me siellä paljolti toteutetaan. Niin tota. Niin, sehän voi esimerkiksi sisältää hengitystekniikkaharjoituksia, liman irrottamista ja poistamista, mutta sitten myöski voima- ja liikkuvuusharjoituksia. Hmm, paljon tehään yleiskuntoa ylläpitävää harjoittelua.

Lihaskuntoharjoittelu koettiin osaksi liikuntakykyä edistäviä harjoitusmenetelmiä. Perusliikunnan harjoittelu kuten siirtymisten ja kävelyn fasilitointi ovat osa fysioterapeuttien ammatillista osaamista terapiaosaamisen osalta. Potilas huomioidaan terapia menetelmien valinnassa yksilöllisesti ja arvioinnin perusteella.

Sitten se voi olla myös sitä terapeutista harjoittelua, ohjausta. Että nehan on hyvin vaihtelevia, että mitä kenenkin potilaan kanssa se fysioterapia sisältää, että siihen vaikuttaa niin moni asia.

Että, toki se on aina yksilöllistä, että mitä se fysioterapia sisältää, et ihan potilaasta riippuen eri menetelmiä niinkun hyödynnetään.

Ohjauksellisesti apuvälineiden käytön ohjaus sekä omatoimiharjoitteiden ja kotiharjoitteiden ohjaus korostuivat aineistossa ohjaus- ja neuvonta osaamisen osalta. Ohjauksessa tulee pystyä ottamaan huomioon myös taustasairaudet ja niiden vaikutukset.

Sithän tietenkin kuuluu oleellisena osana erinäiset, no se ohjaus ja neuvonta, mutta sitten, ja apuvälineet, mutta sitten taas spesifit apuvälineet/harjoitusmenetelmät ja se niinkun ns. terapiaosaaminen osaltaan tietenkin myös.

Mutta sitten myöskin, sitten ku kuitenkin tähdätään siihen, että mahdollisimman pian sieltä meidän erikoissairaanhoidon osastolta pääsis eteenpäin, ja mieluusti kotiin, niin myöskin sitten annetaan ohjeita jatkoon kuten esimerkiksi kotiharjoittelua varten. Että, paljon se meidän työ siellä on myös ohjausta.

Et sit tullaan siihen ammattiosaamiseen, et siihen nimenomaan fysioterapeuttiseen neuvontaan, ohjaukseen, spesifisti sairauskohtaisesti terveyttä edistävästi.

5.4 Fysioterapian tavoitteiden laadinta osaaminen

Aineistossa nousi esille fysioterapeuttien näkemys siitä, kuinka onnistunut tavoitteiden asettelu fysioterapialle on tärkeä osa fysioterapeutin osaamista keuhkosairauksien ja sisätautien osastolla. Fysioterapian tavoitteet tulee luoda yksilöllisesti ja potilas tulee osallistaa tavoitteiden luomiseen sekä tätä kautta omaan kuntoutukseen.

Ihan se fyysinen kunto sekä sitten, myöskin pitää osata ottaa huomioon ne potilaan taustat, että mitä siellä on vaikuttamassa ja ihan lähtien potilaan omasta motivaatiosta ja omista tavoitteista. Ja sitten, myöskin, no potilaan niinkun suhtautumisesta ja ajatuksista. Ja että siinä on niinkun, paljon kaikkea muutakin, kuin pelkästään se fyysinen kunto mitä huomioidaan.

Tavoitteet tulee pystyä luomaan realistisesti huomioiden potilaiden toiveet sekä voimavara. Realistisuus korostuu myös luodessa yhdessä moniammatillisessa tiimissä tavoitteita sekä huomioitaessa organisaation tavoite osastojaksolle, jotta kaikki tavoittelevat samaa asiaa ja kaiken kaikkiaan potilaiden laadukasta ja vaikuttavaa hoitoa.

Mut, että se tavoitteen asettelu ja sehän vaatii fysioterapeutilta ammattitaitoa, taitoa niinku joka kontekstissa, niinku tässäkin, et mitkä on sit niinku realistisia tavoitteita lähtee tavoittelee. Ja toisaalta sit tähän liittyy mun mielestä myös se, että, et se niinku moniammatillisessa yhteistyössä ne ois myös realistisia ne tavoitteet.

Kun ollaan akuuttia toimintaa ja usein voi olla lyhytkestosta, niin se semmoinen niinku tavoitteellisuus on haastavampaa kuin pitkissä, pitkissä jaksoissa. Mut se, että, et miks me nähdään niitä potilaita siellä, mitä, mikä siinä on, voitais ajatella organisaationkin tavoite, että et mikä, mikä se meidän rooli on, mitä me halutaan, mutta sit ihan ne potilaan, potilaan omat tavoitteet, kuitenkin tulis min mielestä akuutissakin, niinku sairaalahoidossa ottaa huomioon.

Tavoitteet laaditaan fysioterapia arvioinnin perusteella yksilöllisesti.

Siinä sitten sekä esitietojen että tutkimisen myötä ja kliinisen päättelyn myötä, muodostetaan tällöinen fysioterapia diagnoosi ja sitten myöskin tavoite sille fysioterapialle, että mihin me sillä pyritään ja mitä kohti ollaan menossa.

5.5 Ymmärrys osastolla hoidettavien sairauksien vaikutuksista toimintakykyyn

Ymmärrys osastoilla hoidettavista sairauksista koettiin myös oleelliseksi osaksi fysioterapeutin työtä tutkimuksen toimintaympäristössä työskennellessä. Koettiin, että ymmärrys sairauksien vaikutuksista toiminta- ja liikuntakykyyn sekä näiden huomiointi fysioterapian toteutuksessa sekä suunnittelussa on tärkeää ammatillista osaamista ja laadukkaan työn toteuttamista.

Ja tota, hmm, mutta hyvin suuressa roolissa on toki se, että ymmärtää niitä, niitä tota, sairauksia mitä siinä on ja minkä takia se potilas on siellä osastolla ja minkä takia hänellä mahdollisesti on sitä fysioterapian tarvetta.

Yksi tiedonantaja korosti hengitys- ja verenkiertoelimistön sairauksien vaikutusten ymmärrystä.

No ainakin täytyy olla, ainakin jonkinlainen käsitys, tietysti mitä parempi, sen parempi, mut jonkinlainen käsitys hengitys- ja verenkiertoelimistön toiminnasta. Ja siitä, että minkälainen merkitys niillä on myös niinku suhteessa toisiinsa.

Lisäksi koettiin, että sairauksien vaikutusten huomiointi potilaan fysioterapeuttista arviointia tehdessä on hallittava.

Ja mun mielestä olis hyvä perehtyä hmmm, moniin eri sairauksiin mitä siellä pyörii, koska se fysioterapian toteutus toki vaatii sitä ymmärrystä mahdollisesti niistä potilaan taustasairauksista ja toki siitä, mikä se tilanne sillä hetkellä akuutisti on. Ja tota, että mitkä tavallaan, mitkä tavallaan asiat vaikuttaa siihen fysioterapian toteutukseen.

5.6 Fysioterapeutin ammatillisen osaamisen osa-alueet

Tässä soveltavassa laadullisessa opinnäytetyössä pyrittiin vastaamaan tutkimuskysymykseen: Millaisia näkemyksiä fysioterapeuteilla on fysioterapeutin ammatillisesta osaamisesta keuhkosairauksien ja sisätautien vuodeosastoilla erikoissairaanhoidossa?

Aineiston perusteella fysioterapeutin ammatillinen osaaminen keuhkosairauksien ja sisätautien osastolla koostuu viidestä eri osa-alueesta, jotka ovat yhteistyö- ja vuorovaikutustaito osaaminen moniammatillisessa tiimissä, fysioterapeuttinen toimintakyvyn arviointiosaaminen, terapiaosaaminen sekä fysioterapeuttinen ohjaus- ja neuvontaosaaminen, fysioterapian tavoitteiden laadinta osaaminen ja ymmärrys osastolla hoidettavien sairauksien vaikutuksista toimintakykyyn. Näistä korostuu erityisesti yhteistyö- ja vuorovaikutustaito osaaminen moniammatillisessa tiimissä sekä fysioterapeuttinen toimintakyvyn arviointiosaaminen. Fysioterapeuttien tulee pystyä toteuttamaan terapeuttista harjoittelua sekä potilaiden ohjausta ja neuvontaa ja luomaan fysioterapialle tavoitteita realistisesti. Lisäksi fysioterapeuteilla pitää olla ymmärrys osastolla hoidettavista sairauksista ja sairauksien vaikutuksesta potilaan toiminta- ja liikuntakykyyn.

6 Pohdinta

6.1 Tulosten tarkastelu

Tutkimuksen tulokset ovat linjassaan Suomen fysioterapeuttien kuvaaman fysioterapeuttien ydinosaamisen kanssa. Keuhkosairauksien ja sisätautien vuodeosastolla erikoissairaanhoidossa työskentelevien fysioterapeuttien näkemykset kuvaavat, että arviointiosaaminen, terapiaosaaminen ja ohjaus- ja neuvontaosaaminen ovat oleellinen osa fysioterapeutin työtä kyseisellä osastolla. Erityisen tärkeäksi koettiin toimiminen osana moniammatillista tiimiä sekä moniammatillinen yhteistyö, vuorovaikutustaidot sekä sen kehittäminen. Lisäksi ammatillisen osaamiseen ajateltiin kuuluvan realististen tavoitteiden laadinta sekä ymmärrys osastolla hoidettavista sairauksista peilaten erityisesti sairauksien vaikutuksia toiminta- ja liikuntakykyyn.

Fysioterapeutin rooli ja ammattiosaaminen keuhkosairauksien ja sisätautien osastolla kuvautuu tämän tutkimuksen otannan pohjalta keskittyvän arvioimaan ja kuntouttamaan terapiaosaamisella potilaan terveyttä, liikettä, liikkumista, toimintakykyä ja toimintarajoitteita kuten Suomenfysioterapeutit kuvaavat fysioterapeuttien erityisosaamisen olevan (Suomen Fysioterapeutit 2016, 6). Suomen fysioterapeuttien kuvaama ydinosaamisen alueet eli tutkimis- ja arviointiosaaminen, ohjaus- ja neuvontaosaaminen sekä terapiaosaaminen nousivat kaikki aineistosta esille. Tutkimuksen tiedonantajien näkemyksen mukaan keskiössä keuhkosairauksien ja sisätautien osastotyössä ovat myös terapiaosaaminen, ohjaus- ja neuvontaosaaminen ja arviointiosaaminen.

Edellä mainittujen fysioterapeuttien ydinosaamisen osa-alueiden lisäksi koettiin moniammatillinen osaaminen sisältäen vuorovaikutustaidot ja moniammatillisen yhteistyön kehittämisen isoksi osaksi fysioterapeuttien ammatillista osaamista kyseisellä osastolla. Moniammatillinen yhteistyö ja yhteistyön kehitys koettiin muissakin toimintaympäristöissä osaksi onnistunutta fysioterapiaa ((McLeod & Norman 2020, 3–5 ; Lau, Skinner, Lo & Bearman 2016, 1320–1325; Aswegen, Patman, Plani & Hanekom 2017, 1261.) Fysioterapeutin rooli osana moniammatillista yhteistyötä on kuvattu osaamisalueeksi myös kansallisesti ja kansainvälisesti (Suomen Fysioterapeutit 2016, 14–17; World Physiotherapy 2021, 16–19; Europe region Education Matters Working Group 2022, 7–9).

Sosiaali- ja terveysministeriön ”Sote-integraation edellyttämä monialainen yhteistyöosaaminen” -selvitystyön raportissa toisen kohtaamisen taitoja pidettiin hyvinvointialueilla tuloksellisen ja tehokkaan monialaisen yhteistyön perustana. Tärkeimmiksi yhteistyötä edistäviksi keinoiksi nähtiin pysyvät yhteistyökäytänteet, johtamisjärjestelyt ja säännölliset sekä

koko henkilöstöä koskevat koulutukset. Selvitystyössä tarkasteltiin sote-integraation edellyttämiä monialaisia yhteistyöosaamisen alueita ja voitiin havaita kaksi keskeistä palvelujärjestelmäuudistukseen liittyvää tavoitetta - asiakaslähtöisyys ja eri ammattilaisten välinen yhteistyö. (Timperi 2022, 48)

Sosiaali- ja terveysministeriön Sote-integraation edellyttämä monialainen yhteistyöosaaminen -raportissa Timperi (2022, 14) kertoo, että monialaisen yhteistyöosaamisen tarkka määrittely on haasteellista, koska käsitteelle ei ole olemassa yleistä ja yksiselitteistä, tutkimukseen perustuvaa kuvausta. Moniammatillisen ja monitoimijaisen yhteistyön käsitteet ovat määrittäneet niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin monilla eri tavoilla. Yhdistäviä tekijöitä eri määritelmille ovat kuitenkin: yhteinen päämäärä, luottamus ja yhteistyötaidot. Sosiaali- ja terveydenhuolto yhä kompleksisempänä ja monitoimijaisempänä toimintaympäristönä edellyttää jaettava asiantuntijuutta ja tiivistä yhteistyötä eri toimijoiden välillä. Lisäksi työelämän ja työnteen uudistaminen edellyttää toimivaa yhteistyötä. Moniammatillinen työskentely on sidoksissa ammattien väliseen, yhteisesti sovittuun työnjakoon ja tapaan, jolla yhteistä tietämystä luodaan. (Mönkkönen, Kekoni & Pehkonen 2019.)

Timperi (2022, 19) määrittelee eri ammattien välisen, monialaisen yhteistyön sosiaali- ja terveydenhuollossa taustoiltaan erilaisten ammattilaisten keskinäiseksi työskentelytavaksi, jonka tavoitteena on yhdessä asiakkaan tai potilaan, perheen tai muiden palveluntarjoajien kanssa tuottaa kattavaa, korkeatasoista palvelua ja hoitoa. Tässä opinnäytetyössä käsitellään moniammatillista yhteistyötä erityissairaanhoidon vuodeosastolla terveydenhuollon ammattilasten välisenä yhteistyönä tavoitteena potilaan toimintakyvyn ylläpitäminen ja edistäminen.

6.2 Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus

Tämän tutkimuksen toteuttaja on pyrkinyt noudattamaan Tutkimuseettisen neuvottelukunnan mukaisia ohjeita. Hyvää tieteelliseen käytäntöön kuuluu muun muassa se, että tutkija noudattaa rehellisyyttä, yleistä huolellisuutta ja tarkkuutta tulosten tallentamisessa, esittämisessä sekä tutkimuksen arvioinnissa. Soveltavassa tieteellisessä tutkimuksessa käytetään kriteerien mukaisia ja eettisesti kestäviä tiedonhankinta-, tutkimus- ja arviointimenetelmiä sekä toteutetaan avoimuutta tutkimuksensa tuloksia julkaistessa. Lisäksi hyvän tieteellisen käytännön mukaista on, että tutkimus on suunniteltu, toteutettu ja raportoitu yksityiskohtaisesti, mikä lisää myös tutkimuksen luotettavuutta. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta (TENK). 2023.)

Keskeinen eettinen periaate laadullisessa tutkimuksessa on Palonen ja Kylmä (2022, 281–294) mukaan osallistujien suojeleminen. Tutkimukseen osallistujat kuvaavat omia henkilökohtaisia kokemuksia ja tutkimukseen osallistujille ei saa aiheutua tutkimukseen osallistumisesta haittaa. Tutkimuksen toteuttaja kunnioittaa tutkittavien henkilöiden itsemääräämisoikeutta ja toteuttaa tutkimuksen siten, että tutkimuksesta ei aiheudu tutkimuksen kohteille vahinkoa tai haittaa (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2019, 7). Osallistujien anonymiteetistä tulee huolehtia läpi koko prosessin. Tutkimuksen toteuttajan eettinen velvollisuus on myös pyrkiä pitämään osallistujien kokemuksen mahdollisimman autenttisina. (Palonen & Kylmä 2022, 281–294.) Opinnäytetyössä huolehditaan tutkimuksen kohteena olevien henkilöiden tietosuojan toteutumisesta. Tutkimuksen kohteilta on kerätty vain välttämättömät henkilötiedot, jotka on asianmukaisesti säilytetty sekä tuhottu. Tutkimuksen kohteita on informoitu ja kerätty suostumuslomakkeet ja huolehdittu läpi työn ja loppuraportoinnin anonymiteetin toteutumisesta. (Arene ry 2019, 7.) Hyvää tieteellistä käytäntöä noudatettiin läpi koko opinnäytetyöprosessin.

Haastattelun aiheuttamaa stressiä on pyritty vähentämään ilmoittamalla osallistujille mahdollisimman ajoissa haastattelun ajankohta ja paikka, tutkimuskysymys, haastattelun kesto, tietosuojailmoitus sekä suostumuslomake ennalta nähtäviksi. Lisäksi osallistujille on tiedotettu varsin selvästi osallistumisen vapaaehtoisuudesta, keskeytysmahdollisuudesta sekä anonymyminä pysymisestä ennen aineiston keruuta sekä aineistonkeruuhetkellä. Osallistujat saivat etukäteen tietosuojailmoituksen sekä suostumuslomakkeen nähtäväksi kirjallisena. Tutkimukseen osallistujilla oli mahdollisuus tehdä lisäkysymyksiä tutkimuksen toteuttajalta opinnäytetyöhön ja tiedonkeruuseen liittyen.

Eettisyys koskettaa myös tutkimuksen laatua ja on huomattava, että laadullinen tutkimus ei aina tarkoita välttämättä laadukasta tutkimusta. Tutkijan on huolehdittava mm. siitä, että tutkimussuunnitelma on laadukas, tutkimusasetelma on valittu tarkoituksenmukaisesti ja raportointi on tehty hyvin. Tutkimuksen toteuttamista ja tutkimuksen luotettavuutta ei voi pitää toisistaan erillisinä tapahtumina, kun puhutaan laadullisella tutkimusmenetelmällä toteutetusta tutkimuksesta. (Vilka 2021). Tutkijan on pystyttävä kuvaamaan ja perustelemaan tutkimustekstissään, mistä valintojen joukosta valinnat on tehty, mitä ratkaisut ovat olleet ja miten lopullisiin ratkaisuihin on päädytty. Lisäksi tulee pystyä arvioimaan ratkaisujen tarkoituksenmukaisuutta ja toimivuutta. Luotettavuuden kriteeri on siis tutkija itse ja hänen rehellisyytensä sillä arvioinnin kohteena on tutkijan tutkimuksessa tekemät teot, valinnat ja ratkaisut. (Vilka 2021.)

Tutkimuksen luotettavuuden näkökulmasta on tärkeä kuvata tutkimuksen koko toteutus mahdollisimman läpinäkyvästi ja tähän on pyritty. Tulosten vahvistettavuuden näkökulmasta on haastatteluiden toteutus tärkeä kuvata niin, että toinen tutkija voi seurata ja arvioida aineiston keruuta ja sen suhteen tehtyjä päätöksiä. On tärkeä myös huomioida tutkimuksen toteuttajan rooli haastattelijana. Tutkijan tulee olla puolueeton, sulkea pois omaa esikäsitystä haastattelussa ja olla johdattelematta haastateltavia ja näin olla avoin kerätylle aineistolle (Palonen & Kylmälä 2022, 290–292.) Tutkimuksen toteuttaja, aloittelevana tutkijana, tässä soveltavassa laadullisessa tutkimuksessa toteutti ennen varsinaisia haastatteluita harjoitteluhaastatteluja, joiden avulla hän pyrki valmistautumaan varsinaiseen aineiston keruuseen. Vilkan (2021) mukaan laadullisella tutkimusmenetelmällä tehty tutkimuksen luotettavuuteen kuuluu, että tutkijan käsitteellistäminen ja tutkijan tekemät tulkinnot vastaavat tutkittavan käsityksiä, eikä teorian muodostukseen tai johtopäätöksiin ole vaikuttaneet satunnaiset tai epäolennaiset seikat.

Toistettavuudesta puhuttaessa käytännön toistettavuus ja tutkimustekstin teoreettinen toistettavuus ovat kaksi eri asiaa. Tutkimusta ei voi käytännössä toistaa koskaan samanlaisena, koska jokainen laadullinen tutkimus on kokonaisuutena ainutkertainen. Tästä mainittana, että muut tutkijat saattaisivat päätyä eri tuloksiin luokitellessaan ja tulkitessaan tutkimusaineistoa. (Vilkka 2021.) Esimerkiksi, edellä mainittu mielessä pitäen, on hyvä huomioida, että aineiston analyysin kategorioiden muodostamisen vaiheessa tutkimuksen toteuttaja päättää tulkintansa mukaan, millä perusteella eri ilmaisut kuuluvat samaan tai eri kategoriaan (Tuomi & Sarajärvi 2028).

6.3 Luvat ja liitteet

Tutkimuslupa haetaan sekä koululta että yhteistyöorganisaatiolta (Arene ry 2019, 21). Opinnäytetyön suunnitelman hyväksymisen jälkeen ja ennen aineistonkeruun aloittamista hankittiin tutkimuslupa organisaatiolta, OmaHämeen protokollan mukaisesti. Opinnäytetyösuunnitelma tuli liitteeksi tutkimuslupahakemukseen.

Liitteenä tietosuojailmoitus GDPR (liite 1.) ja opinnäytetyön suostumuslomake (liite 2.).

6.4 Johtopäätökset

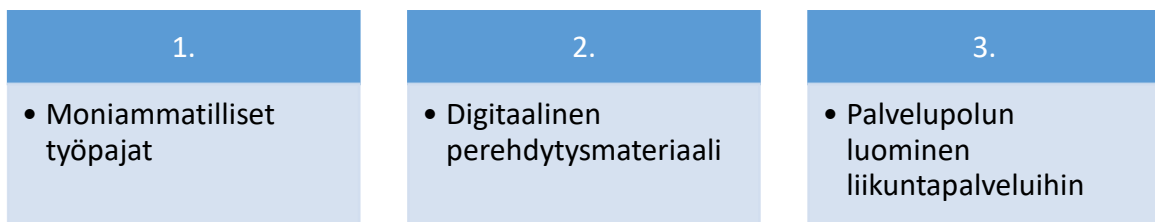
Tämän soveltavan laadullisen tutkimuksen otannan perusteella fysioterapeuttien näkemys on, että ammatillisen osaamisen osa-alueet keuhkosairauksien ja sisätautien osastolla ovat fysioterapeuttien ydinosaamisesta yhteistyö- ja vuorovaikutustaito osaaminen moniammatillisessa tiimissä, fysioterapeuttinen toimintakyvyn arviointiosaaminen ja terapiaosaaminen

sekä fysioterapeuttinen ohjaus- ja neuvontaosaaminen. Lisäksi fysioterapeutit kokivat hyödylliseksi sekä tärkeäksi osa-alueeksi fysioterapian tavoitteiden laadinta osaamisen sekä ymmärryksen osastolla hoidettavien sairauksien vaikutuksista toiminta- ja liikuntakykyyn osana osastojakson fysioterapiaprosessia.

6.5 Kehittämisehdotukset

Tämän soveltavan laadullisen tutkimuksen pohjalta luotiin kehitysehdotukset fysioterapeuttien työn ja roolin kehittämiseksi erikoissairaanhoidon keuhkosairauksien ja sisätautien osastoilla. Opinnäytetyön yhteistyökumppani, Kanta-Hämeen keskussairaalan Fysiatrian yksikkö, voi halutessaan hyödyntää luotuja kehitysehdotuksia.

Tutkimuksen tietoperustan ja haastatteluiden tulosten pohjalta muodostettiin kolme kehitysehdotusta. Kyseiset kehitysehdotukset on esitetty kuviossa 4.

Kuvio 4. Kehitysehdotukset

Ensimmäinen kehittämissuositus on moniammatillisen yhteistyön kehittämisen työpajat. Tutkimukseen osallistuneet tiedonantajat kokivat moniammatillisen yhteistyön kehittämisen tärkeäksi osaksi osastotyötä ja fysioterapeutin ydinosaamisen toteuttamisen onnistumista. Moniammatilliset työpajat voitaisiin järjestää läsnäolotyöpajoina sekä virtuaalisia yhteisöalustoja hyödyntäen. Työpajojen tavoitteena olisi yhdessä eri ammattilaisten kanssa ideoida miten eri ammattilaisten yhteistyötä, vuorovaikutusta sekä potilaiden toimintakykyä voitaisiin edistää. Läsnäolotyöpajoissa voitaisiin toteuttaa aiheen alustus ja jatkokehitysideat

sekä lisäksi moniammatillista yhteistyötä voitaisiin jatkaa myös ideointityöpajojen jälkeen hyödyntäen erilaisia virtuaalifasilitoinnin sovelluksia. Virtuaalisovellusten avulla voidaan taata jatkumo ja jälkikäteen mieleen tulevat ideat sekä jatkokehitysideoiden työstö. Yhtenä esimerkkinä yhteisöllisestä tiedon alustasta on Flinga- virtuaalialusta, jonka avulla voidaan mahdollistaa virtuaalisesti yhteisöllinen työskentely sekä keskusteluiden ja muistiinpanojen tallentaminen. Moniammatillisissa työpajoissa tarkoituksena olisi osallistaa kaikki osastotyössä potilaiden hoitoon osallistuvat ammattilaiset mm. fysioterapeutit, sairaanhoitajat, perushoitajat ja lääkärit. Näin saataisiin eri ammattiryhmien äänet, ideat ja näkemykset kuuluviin, miten moniammatillista yhteistyötä ja moniammatillista kommunikaatiota voidaan edistää osastotyössä, yhteisenä tavoitteena potilaiden laadukas hoito ja toimintakyvyn edistäminen.

Toinen kehittämissuositus on fysioterapeuttien roolin näkyväksi tuominen osastotyössä digitaalisen perehdytysmateriaalin avulla. Digitaalinen perehdytysmateriaali voitaisiin luoda esimerkiksi videon muodossa. Perehdytysmateriaali vietäisiin virtuaaliselle oppimisalustalle, jossa osaston työntekijöiden perehdytysmateriaali on. Perehdytysmateriaalissa kerrottaisiin fysioterapeutin keskeiset työtehtävät ja osaamisalueet osastotyössä sekä fysioterapeutin rooli moniammatillisessa yhteistyössä potilaan laadukkaan hoidon varmistamiseksi. Materiaali olisi saatavissa ja hyödynnettävissä uusien työntekijöiden, sijaisten ja opiskelijoiden perehdytyksessä sekä materiaaliin voi aina työntekijät tarvittaessa palata myöhemmässäkin vaiheessa. Perehdytysmateriaalia voidaan hyödyntää moniammatillisesti osastolla työskentelevien fysioterapeuttien, hoitohenkilökunnan sekä lääkäreiden perehdytystä.

Kolmas kehityssuositus on lisätä moniammatillista yhteistyötä organisaatorajojen yli palvelupolun luomisen avulla. Tavoitteena olisi lisätä moniammatillisen yhteistyön toteutumista kehittämällä ja luomalla palvelupolku potilaiden ohjautumisesta liikuntapalveluiden ja liikuntaneuvonnan pariin sairaalahoidon jälkeen. Potilaita voitaisiin aktiivisemmin ohjata organisaatorajojen yli palveluverkoston pariin ja luomalla palvelupolku voidaan varmistaa kyseisen tiedon saavutettavuus kaikille ammattilaisille. Tämä voisi myös tukea fysioterapeuttien ohjaustyötä potilaan liikuntaneuvonnan osalta ja saada potilas motivoitua sekä sitoutumaan omaan liikunnalliseen kuntoutukseen myös sairaalajakson jälkeen. Palvelupolun avulla voidaan taata potilaille saman informaation saavuttaminen, eikä tiedon saaminen jää kiinni siitä, onko hoitohenkilökunnan jäsen itse tietoinen palveluverkosta vaan voi ohjata potilasta palvelupolun avulla tarvittavan hoidon piiriin. Kaikki osastolla olevat potilaat eivät ole fysioterapian piirissä ja näin ollen palvelupolun avulla muu hoitohenkilökunta voi myös antaa tiedon palveluverkosta ja näin palvelun saavutettavuus lisääntyy.

6.6 Jatkotutkimusehdotus

Tässä tutkimuksessa pyrittiin selvittämään fysioterapeuttien näkemyksiä siitä mitä ammatillista osaamista keuhkosairauksien ja sisätautien vuodeosastoilla erikoissairaanhoidossa työskentely vaatii fysioterapeuteilta OmaHämeen hyvinvointialueella. Jatkotutkimusehdotuksena olisi laajentaa tutkimusta ja toteuttaa aineiston keruu kattaen kaikki Suomen erikoissairaanhoidon keuhkosairauksien ja sisätautien vuodeosastot eri hyvinvointialueilta.

Tutkimuksessa nousi esille vahvasti kokemus siitä, että fysioterapeuttinen arviointi koettiin tärkeäksi osaksi ammatillista osaamista kyseisillä osastoilla. Jatkotutkimusta voitaisiin myös toteuttaa selvittämällä mitä mittareita on käytössä ja vastaavatko käytetyt mittarit toimintakykymittareiden ja fyysistä suorituskykyä mittaavien mittareiden tarvetta keuhkosairauksien ja sisätautien osastoilla.

Lähteet

- Arene ry. 2019. Ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiden eettiset suositukset. Viitattu 12.2.2024. Saatavissa https://www.arene.fi/wp-content/uploads/Raportit/2020/AMMATTIKORKEAKOULUJEN%20OPINN%C3%84YTET%C3%96IDEN%20EETTISET%20SUOSITUKSET%202020.pdf?_t=1578480382
- Aswegen, H., Patman, S., Plani, N., & Hanekom, S. 2017. Developing minimum clinical standards for physiotherapy in South African ICUs: A qualitative study. Ebsco Cinahl-tietokanta. Viitattu 19.2.2024. Saatavissa <https://web-p-ebSCOhost-com.ezproxy.saimia.fi/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=74&sid=c4166971-fd6c-44ec-addf-072605062fbd%40redis>
- Cassady, C., Meru, R., Chan, N., Engelhardt, J., Fraser, M. & Nixon, S. 2014. Physiotherapy beyond Our Borders: Investigating Ideal Competencies for Canadian Physiotherapists Working in Resource-Poor Countries. Ebsco Cinahl-tietokanta. Viitattu 19.2.2024. Saatavissa: <https://web-p-ebSCOhost-com.ezproxy.saimia.fi/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=55&sid=c4166971-fd6c-44ec-addf-072605062fbd%40redis>
- Erikoissairaanhoidon sairaalapalvelut 2023. OmaHäme-intranet. Viitattu 15.3.24. Saatavissa rajoitetusti <https://omahame.sharepoint.com/sites/intra-terveyspalvelut/sitepages/erikoissairaanhoidon-sairaalapalvelut.aspx>
- European Region World Confederation for Physical Therapy. 2018. European Region of the WCPT Statement on Physiotherapy in Primary Care. Viitattu 28.1.2014. Saatavissa <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6842645/>
- Europe region Education Matters Working Group (EMWG). 2022. GUIDANCE DOCUMENT - EXPECTED MINIMUM COMPETENCIES FOR AN ENTRY LEVEL PHYSIOTHERAPIST IN THE EUROPE REGION. Viitattu 12.2.2024. Saatavissa [3e47dc_15c7d395988d4024b383ad0ce59e847a.pdf \(erwcpt.eu\)](https://www.ewc.pt/3e47dc_15c7d395988d4024b383ad0ce59e847a.pdf)
- Kanta-Hämeen hyvinvointialue. Oma Hämeen arvot. Viitattu 24.1.2024. Saatavissa <https://omahame.fi/strategia-ja-arvot>
- Kuntoutuspalvelut 2023. OmaHäme-intranet. Viitattu 15.3.24. Saatavissa rajoitetusti <https://omahame.sharepoint.com/sites/intra-terveyspalvelut/sitepages/kuntoutuspalvelut.aspx>

Lau, B., Skinner, E., Lo, K. & Bearman, M. 2016. Experiences of Physical Therapists Working in the Acute Hospital Setting: Systematic Review. PubMed-tietokanta. Viitattu 19.2.2024. Saatavissa <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/27013574/>

McLeod, K. & Norman, K. 2020. "I've found it's very meaningful work": Perspectives of physiotherapists providing palliative care in Ontario. Ebsco Cinahl- tietokanta. Viitattu 19.2.2024. Saatavissa <https://web-p-ebscobost-com.ezproxy.saimia.fi/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=68&sid=c4166971-fd6c-44ec-addf-072605062fbd%40redis>

Mönkkönen, K., Kekoni, T. & Pehkonen, A. 2019. Moniammatillinen yhteistyö: vaikuttava vuorovaikutus sosiaali- ja terveysalalla. E-kirja. Gaudeamus. Primo

Oma Häme. 2023. LIITE: Strategian toimeenpanosuunnitelma. Viitattu 24.1.2024.

Saatavissa

https://omahame.fi/documents/680684/809401/oma_hame_strategian_toimeenpanosuunnitelma.pdf/c4c01706-407b-262e-a4c0-58025cdf33b?t=168985597599

Oma Häme. Hyvinvointialue. Viitattu 24.1.2024. Saatavissa

<https://omahame.fi/hyvinvointialue>

Palonen M & Kylmä J. 2022. Avoin haastattelu ja teemahaastattelu aineistonkeruumenetelminä laadullisessa hoitotieteellisessä tutkimuksessa. Hoitotiede 34 (3), 281 – 294. Viitattu 29.1.2024. Saatavissa rajoitetusti

https://moodle.lut.fi/pluginfile.php/1824267/mod_resource/content/1/2022-palonen-kylma-avoin%20haastattelu%20ja%20teemahaastattelu%20aineistonkeruumenetelmina.pdf

Puusa, A. & Juuti, P. 2020. Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät. E-kirja. Gaudeamus Oy. LUT-tiedekirjaston Ellibs

Sosiaali- ja terveysministeriö a. Kuntoutus. Viitattu 12.2.2024. Saatavissa

<https://stm.fi/sotepalvelut/kuntoutus>

Sosiaali- ja terveysministeriö b. Lääkinnällinen kuntoutus. Viitattu 12.2.2024. Saatavissa

<https://stm.fi/laakinnallinen-kuntoutus>

Sosiaali- ja terveysministeriö. 2023. Hyvinvointialueet vastaavat sote-palvelujen ja pelastustoimen järjestämisestä. Viitattu 24.1.2024. Saatavissa

<https://stm.fi/hyvinvointialueet>

Sosiaali- ja terveysministeriö. 2022. Valtakunnalliset lääkinnälliseen kuntoutukseen ohjaamisen perusteet 2022, Opas terveyden- ja sosiaalihuollon ammattilaisille ja

kuntoutuksen parissa työskenteleville. SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN
JULKAISUJA 2022:17. Viitattu 16.3.2024. Saatavissa

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/164488/STM_2022_17_J.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Sosiaali- ja terveysministeriö. 2017. Kuntoutuksen uudistamiskomitean EHDOTUKSET
KUNTOUTUSJÄRJESTELMÄN UUDISTAMISEKSI. Sosiaali- ja terveysministeriön
raportteja ja muistioita 2017:41. Viitattu 5.2.2024. Saatavissa

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/160273/RAP2017_41.pdf?sequence=2&isAllowed=y

Sosiaali- ja terveysministeriö. 2024. Sairaalat ja erikoissairaanhoido. Viitattu 15.3.2024.
Saatavissa <https://stm.fi/sairaalat-erikoissairaanhoido>

Suomen Fysioterapeutit. 2022. Mitä on fysioterapia?. Viitattu 26.1.24. Saatavissa

<https://www.suomenfysioterapeutit.fi/fysioterapia/fysioterapia-ammattina/mita-on-fysioterapia/>

Suomen Fysioterapeutit. 2016. Fysioterapeutin ydinosaaminen: Hankeraportti. Viitattu
26.1.2024. Saatavissa

<https://www.suomenfysioterapeutit.com/ydinosaaminen/FysioterapeutinYdinosaaminen.pdf>

Terveydenhuoltolaki 1326/2010

Terveyspalvelut 2023. OmaHäme-intranet. Viitattu 15.3.24. Saatavissa rajoitetusti

<https://omahame.sharepoint.com/sites/intra-terveyspalvelut>

Timperi, T. 2022. Sote-integraation edellyttämä monialainen yhteistyöosaaminen.

Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita 2022:22. Viitattu 26.1.2024.

Saatavissa

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/164410/STM_2022_22_rap.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Tuomi, J. & Sarajärvi. A. 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällön analyysi. E-kirja. Tammi:
Helsinki. LUT-tiedekirjaston Ellibs

Tutkimuseettinen neuvottelukunta. 2019. Ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettiset periaatteet ja ihmistieteiden eettinen ennakoarviointi Suomessa. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohje 2019. Viitattu 15.3.2024. Saatavissa https://tenk.fi/sites/default/files/2021-01/Ihmistieteiden_eettisen_ennakoarvioinnin_ohje_2020.pdf

Tutkimuseettinen neuvottelukunta (TENK). 2023. Hyvä tieteellinen käytäntö (HTL). Viitattu 11.7.24. Saatavissa <https://tenk.fi/fi/tiedevilppi/hyva-tieteellinen-kaytanto-htk>

Valtioneuvosto. 2023. Vahva ja välittävä Suomi Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelma 20.6.2023. VALTIONEUVOSTON JULKAISUJA 2023:58. Viitattu 24.1.2024. Saatavissa <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/165042/Paaministeri-Petteri-Orpon-hallituksen-ohjelma-20062023.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Vilka, H. 2021. Tutki ja kehitä. E-kirja. PS-Kustannus: Jyväskylä. LUT-tiedekirjaston Ellibs

World Health Organization. 2020. Rehabilitation competency framework. Viitattu 28.1.2024. Saatavissa <https://www.who.int/teams/noncommunicable-diseases/sensory-functions-disability-and-rehabilitation/rehabilitation-competency-framework>

World Health Organization. 2004. ICF Toimintakyvyn, toimintarajoitteiden ja terveyden kansainvälinen luokitus. 6. painos. Stakes. Viitattu 29.1.2024. Saatavissa https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/77744/ICF_2013_2503verkko.pdf?sequence=1&isAllowed=y

World Physiotherapy. 2021. Physiotherapist education framework. Viitattu 28.1.2024. Saatavissa <https://world.physio/sites/default/files/2021-07/Physiotherapist-education-framework-FINAL.pdf>

Liite 1. Opinnäytetyötä koskeva tietosuojailmoitus

OPINNÄYTETYÖTÄ KOSKEVA TIETOSUOJAILMOITUS EU:n yleinen tietosuoja-asetus (2016/679) artiklat 13 ja 14

Laatimispäivämäärä: 17.3.2024

Ohje: Täytä ao. kohdat, laatikon alla olevasta sinisestä tekstistä löytyy ohjeistusta. LABin henkilökuntaa tai opiskelijoita koskevien opinnäytetöiden tietosuojailmoitukset lähetään opinnäytetyön tutkimuslupahakemuksen mukana yksikön johtajalle.

Mitä tarkoitusta varten henkilötietoja kerätään? / Henkilötietojen käsittelyn tarkoitus

Tietoja kerätään Fysioterapeuttien näkemyksiä fysioterapeutin ydinosaamisen toteutumisesta keuhkosairauksien ja sisätautien vuodeosastolla opinnäytetyötä varten. Opinnäytetyön tavoitteena on selvittää, millaisia näkemyksiä fysioterapeuteilla on fysioterapeutin ydinosaamisen toteutumisesta keuhkosairauksien ja sisätautien vuodeosastolla erikoissairaanhoidossa. Aineistonkeruu toteutetaan ryhmähaastattelun avulla, joka toteutetaan Teamsin välityksellä ja/tai lähihaastatteluna. Opinnäytetyön yhteistyökumppanina toimii Kanta-Hämeen keskussairaala ja haastateltavat ovat fysioterapeutteja, jotka ovat työskennelleet keuhkosairauksien ja sisätautien vuodeosastolla kohdeorganisaatiossa.

Mitä tietoja keräämme? / Tutkimusrekisterin tietosisältö

Henkilötietoja (nimi, hetu, osoitetiedot) ei kerätä missään vaiheessa. Laadullisen aineiston keruuta varten otamme yhteyttä sähköpostitse haastatteluajkojen sopimista varten ja haastattelunauhote, joka muodostaa kuitenkin henkilötietorekisterin. Keräämme sinusta seuraavia tietoja: ammatti, ilmoittautuminen vapaaehtoisesti haastatteluun, lupa haastattelun tallentamiseen sekä litteroidun aineiston käyttöön opinnäytetyön toteuttamiseksi. Haastatteluiden aikana haastateltavien ääni tallennetaan. Tarkoituksena on kerätä tietoa anonymisti. Litteroidut tallenteet eivät sisällä henkilötietoja.

Millä perusteella keräämme tietoja? / Henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste

Rekisteröidyn suostumuksella, joka kysytään kirjallisella suostumuksella.

Mistä kaikkialta henkilötietoja keräämme / Tietolähteet

Ainoastaan rekisteröidyltä eli osallistujalta itseltään.

Kenelle tietoja siirretään? / Tietojen siirto tai luovuttaminen ulkopuolelle

Tietoja ei luovuteta muille osapuolille.

Minne tietoja siirretään? / Tietojen siirto tai luovuttaminen EU:n tai Euroopan talousalueen ulkopuolelle

Kerättyjä henkilötietoja ei siirretä EU:n tai Euroopan talousalueen ulkopuolelle. Tietoja säilytetään organisaation tarjoamilla palvelimilla, jotka sijaitsevat EU:n sisällä.

Kerättyjen tietojen turvallinen säilyttäminen / Rekisterin suojauksen periaatteet

Kerätty aineisto säilytetään salasanalla suojatussa Office-ympäristössä ja ainoastaan opinnäytetyön laatijalla on pääsy aineistoon. Kerätyn aineiston anonymisointi tapahtuu literointivaiheessa heti haastattelujen toteuttamisen jälkeen. Suostumusasiakirjoja (paperiset) säilytetään lukollisessa kaapissa, johon on pääsy opinnäytetyön tekijällä.

Kuinka kauan kerättyä aineistoa säilytetään? / Tutkimusaineiston käsittely tutkimuksen päättymisen jälkeen

Anonymisoitu tutkimusaineisto säilytetään siihen asti, kunnes opinnäytetyö on valmis ja julkaistu hyväksytysti. Tämän jälkeen aineisto tuhoetaan asianmukaisesti. Suostumusasiakirjat hävitetään heti opinnäytetyön valmistumisen jälkeen asianmukaisesti.

Millaista päätöksentekoa? / Automatisoitu päätöksenteko

Aineistoa käsiteltäessä ei tapahdu automaattista päätöksentekoa.

Oikeutesi / Rekisteröidyn oikeudet

Rekisteröidyllä on oikeus peruuttaa antamansa suostumus, milloin henkilötietojen käsittely perustuu suostumukseen.

Rekisteröidyllä on oikeus tehdä valitus Tietosuojavaltuutetun toimistoon, mikäli rekisteröity katsoo, että häntä koskevien henkilötietojen käsittelyssä on rikottu voimassa olevaa tietosuojalainsäädäntöä.

Rekisteröidyllä on seuraavat EU:n yleisen tietosuojasetuksen mukaiset oikeudet:

- a) Rekisteröidyn oikeus tarkistaa itseään koskevat tiedot.
- b) Rekisteröidyn oikeus tietojensa oikaisemiseen.
- c) Rekisteröidyn oikeus tietojensa poistamiseen. Oikeutta henkilötietojen poistamiseen ei sovelleta, jos tietojen käsittely on tarpeen yleisen edun mukaisia arkistointitarkoituksia taikka tieteellisiä tai historiallisia tutkimustarkoituksia tai tilastollisia tarkoituksia varten, jos oikeus tietojen poistamiseen estää tai suuresti vaikeuttaa henkilötietojen käsittelyä.
- d) Rekisteröidyn oikeus tietojen rajoittamiseen.
- e) Rekisteröidyn oikeus siirtää tiedot toiselle rekisterinpitäjälle.
- f) Rekisteröidyn oikeus vastustaa tietojensa käsittelyä, kun käsittely perustuu yleistä etua koskevaan tehtävään, rekisterinpitäjälle kuuluvaan julkiseen valtaan tai rekisterinpitäjän tai kolmannen osapuolen oikeutettuun etuun.

EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen mukaiset rekisteröidyn oikeudet eivät ole automaattisia kaikessa henkilötietojen käsittelyssä.

Tutkimuksen suorittajat

Opiskelija (LAB-ammattikorkeakoulu)
Camilla Lehtinen

Liite 2. Opinnäytetyön suostumuslomake

Suostumus koskien henkilötietojen käsittelyä ja opinnäytetyöhön osallistumista

Minua on pyydetty osallistujaksi opinnäytetyöhön ”Fysioterapeuttien käsityksiä ja näkemyksiä fyysioterapeutin ydinosaamisesta keuhkosairauksien ja sisätautien osastolla” liittyvään aineiston keräämiseen. Opinnäytetyön tekijä on Camilla Lehtinen ja hän tekee opinnäytetyötään LAB-ammattikorkeakoulussa. Tällä lomakkeella ilmoitan halukkuudestani osallistua opinnäytetyön aineiston keräämiseen.

Osallistumiseni edellä mainittuun opinnäytetyöhön on täysin vapaaehtoista. Minulla on oikeus milloin tahansa peruuttaa suostumukseni tai keskeyttää opinnäytetyöhön osallistuminen, eikä minun tarvitse kertoa syytä päätökselleni. Suostumuksen peruuttamisesta tai osallistumisen keskeyttämisestä ei aiheudu minulle mitään kielteisiä seurauksia. Jos keskeytän osallistumiseni, minusta siihen mennessä kerättyjä tietoja voidaan kuitenkin yhä käyttää opinnäytetyössä.

Olen saanut riittävästi tietoa opinnäytetyöstä ja minulla on ollut myös mahdollisuus esittää opinnäytetyötä ja aineiston keräämistä koskevia kysymyksiä. Minulle on annettu aineiston keräämistä koskeva tiedote. Lisäksi minua on informoitu aineiston keräämiseen liittyvästä henkilötietojen käsittelystä tietosuojailmoituksella.

Allekirjoittamalla tämän lomakkeen annan suostumukseni osallistua edellä mainitun opinnäytetyön aineiston keräämiseen sekä suostumukseni henkilötietojeni käsittelyyn tietosuojailmoituksessa kerrotulla tavalla.

Osallistujan allekirjoitus

[Kirjoita tekstiä napsauttamalla tai napauttamalla tätä.](#)

Osallistujan nimenselvennys

Valitse [päivämäärä](#) [Paikka](#) Päivämäärä
ja paikka

Liite 3. Haastattelun alustus

Aluksi:

Kerrataan tutkimuksen tarkoitus ja vapaaehtoisuus.

Olet saanut tutkimustiedotteen ja tietosuojalomakkeen jo etukäteen luettavaksi ja olet antanut suostumuksesi tähän tutkimukseen osallistumisesta kirjallisena, kiitos siitä. Tämä haastattelu tallennetaan, jotta sen litterointi ja analysointi on myöhemmin mahdollista. Anonymiteetistä huolehditaan ja lopullisesta työstä ei voi tunnistaa yksittäistä tutkittavaa. Kiitos, että osallistut haastatteluun.

Tässä haastattelussa tarkoituksena on, että sinä pääset kertomaan omista käsityksistäsi, näkemyksistäsi ja kokemuksistasi omin sanoin koskien fysioterapiaa keuhkosairauksien ja sisätautien vuodeosastoilla ja sen edellyttämästä osaamisesta. Minä olen haastattelijana kuuntelijan roolissa ja teen ainoastaan tarkentavia kysymyksiä. Teen myös tässä samalla muistiinpanoja, jotta voin palata esiin nostamiisi aiheisiin, älä anna sen häiritä.

Haluan muistuttaa, että kysymyksiin ei ole oikeita tai väärä vastauksia, vaan toivon sinun vastaavan niin, kuin itse asian koet ja/tai ymmärrät. Voit halutessasi keskeyttää haastattelun ilman mitään syytä, tai pyytää taukoa tarvittaessa. Voit myös halutessasi pyytää pysäyttämään tallennuksen tarvittaessa, jos jotain kohtaa vastauksestasi ei saa tallentaa.

Arvioitu haastattelun kesto on noin 45–75 minuuttia, niin kuin olin etukäteen ilmoittanut. Mikäli tuo aika ei riitä, olen varautunut siihen, että voimme käyttää tarvittaessa tähän niin kauan aikaa, kun on tarpeen. Millainen sinun aikataulusi on tänään, niin tiedän seurata ajan kulumista? Onko sinulla jotain kysyttävää, ennen kuin aloitetaan?

Tutkimuskysymys:

- Millaisia näkemyksiä fysioterapeuteilla on fysioterapeutin ammatillisesta osaamisesta keuhkosairauksien ja sisätautien vuodeosastoilla erikoissairaanhoidossa?

Liite 4. Haastattelurunko

Haastattelurunko:

- 1) Kuvailisitko aluksi vapaasti omin sanoin, mitä mielestäsi on fysioterapia keuhkosairauksien ja sisätautien vuodeosastolla erikoissairaanhoidossa?
- 2) Millaista fysioterapeutin ammatillista osaamista mielestäsi tarvitaan keuhkosairauksien ja sisätautien vuodeosastoilla erikoissairaanhoidossa?
- 3) Tarvittaessa: Kuvailisitko tyypillisen fysioterapia tilanteen keuhkosairauksien ja sisätautien vuodeosastolla. Voisitko kuvailla omaa toimintaasi tilanteessa mahdollisimman tarkasti?
- 4) Tuleeko mieleesi vielä jotain, mitä haluaisit lisätä haastatteluun?
- 5) Kiitän ajastasi ja haastattelusta. Lopetan nyt nauhoituksen ja voit sulkea yhteyden. Mukavaa loppuviikkoa!

Apukysymyksiä:

- puhuit äsken... voisitko avata sitä hieman lisää?
- voisitko kertoa lisää siitä... - sanoit äsken... voitko kertoa siitä tarkemmin?
- voisitko antaa esimerkin/esimerkkejä siitä...
- olisiko sinulla jotain muita esimerkkejä...
- tuleeko mieleen jotain muuta, mitä se tarkoittaa...
- voitko kuvailla tarkemmin...
- kerroit, että ... on tärkeää osaamista. Mitä siitä olisi mielestäsi tärkeää ymmärtää?
- jos sinun pitäisi kertoa tästä aiheesta, vaikka fysioterapeuttikollegalle, jolle aihe ei ole tuttu, miten kuvailisit asiaa?